

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
4 Nisan 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Uğur Aydemir'in, Zeytin Dalı Harekâtı'nda şehit düşen tüm güvenlik güçlerine Allah'tan rahmet, gazilere acil şifalar dilediğine; vefatının 21'inci yıl dönümünde MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'i rahmetle andığına ve Komisyonun çalışma programına ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, toplantıların zamanında başlaması gerektiğine ve yöneten arkadaşlardan eleştirileri kişisel eleştiri olarak değerlendirilmemelerini rica ettiğine ilişkin açıklaması

IV.- KONU

A) GÖRÜŞMELELER

1.- Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Sümer Holding AŞ'nin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

1'inci Toplantı

4 Nisan 2018 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM KİT Komisyonu saat 11.11'de açılarak üç oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Uğur Aydemir, Zeytin Dalı Harekâtı'nda şehit düşen tüm güvenlik güçlerine Allah'tan rahmet, gazilere acil şifalar dilediğine; vefatının 21'inci yıl dönümünde MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'i rahmetle andığına ve Komisyonun çalışma programına,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, toplantıların zamanında başlaması gerektiğine ve yöneten arkadaşlardan eleştirileri kişisel eleştiri olarak değerlendirilmemelerini rica ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yapılarak ibra edildi.

Sümer Holding AŞ'nin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlandı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 14.38'de toplantıya son verildi.

4 Nisan 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.11

BAŞKAN: Uğur AYDEMİR (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Ertuğrul SOYSAL (Yozgat)

SÖZCÜ: Tamer DAĞLI (Adana)

KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)

BAŞKAN – Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli kurum müdürlerimiz, bürokratlarımız, basınımızın çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum. Hayırlı günler diliyorum.

Komisyonumuz kapsamındaki ilgili kurumların 2015-2016 yıllarına ait üst Komisyon toplantılarına bugün itibarıyla başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Uğur Aydemir'in, Zeytin Dalı Harekâtı'nda şehit düşen tüm güvenlik güçlerine Allah'tan rahmet, gazilere acil şifalar dilediğine; vefatının 21'inci yıl dönümünde MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'i rahmetle andığına ve Komisyonun çalışma programına ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Sözlerimin hemen başında, ülkemize yönelik tehditleri bertaraf etmek ve bölgeye huzur, refah getirmek ve her türlü terör örgütlerini yok etmek için gerçekleştirilen Zeytin Dalı Harekâtı kapsamında ve vatan savunmasının her alanında şehadet mertebesine ulaşan kahraman askerlerimize ve güvenlik güçlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Ayrıca, bugün, ömrünü davasına adanmış Türk siyasetinin unutulmaz ismi MHP'nin kurucu Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in de vefatının 21'inci yıl dönümü. Kendisini rahmet, dua ve saygıyla anıyorum. Mekânı cennet olsun.

Yoğun geçen alt komisyon toplantılarımızın ardından bugünden itibaren 10 Mayıs 2018 tarihine kadar çarşamba ve perşembe günleri saat 11.00'de başlayarak gündemimizdeki toplantılar tamamlanana kadar çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Üst Komisyon toplantılarımızın ilk turunda 22 ayrı kurum ve kuruluş ile varsa iştiraklerinin ilgili yıllara ait hesaplarına ilişkin denetimlerini gerçekleştireceğiz.

Komisyon toplantılarımızın, bugüne kadar olduğu gibi, bu dönemde de büyük bir uyum ve olgunluk içerisinde gerçekleşmesini ve denetimlerin kurumlara ve ülkemize katkı sağlamasını temenni ediyor, toplantılarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu gündemimizde. Toplantımızı açıyorum. Hayırlı olsun.

Öncelikle, üst Komisyon toplantımıza başlarken söz isteyen milletvekillerimiz varsa gruplar adına onlara kısa bir söz verip kurum müdürümüzün sunumuna geçeceğiz.

Buyurun Haydar Bey.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar 'ın, toplantıların zamanında başlaması gerektiğine ve yöneten arkadaşlardan eleştirileri kişisel eleştiri olarak değerlendirilmemelerini rica ettiğine ilişkin açıklaması

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yeni dönem, 2016 Sayıştay raporlarını görüştük. Hepinizin bildiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştayımız kurumları, KİT'leri denetliyor, biz de onların denetimleri sonucu oluşan raporlar üzerinden burada kurumlarımızın durumunu hep birlikte tartışıyoruz. Tartışırken de kurumlarımızdaki eksiklikleri, yanlışları, iyi tarafları da mutlaka konuşmamız gerektiğine inanıyorum. Eksikleri, yanlışları dile getirirken siyaseten değil, o kurumun gelecekte daha başarılı, daha verimli, daha fizibil olması ve kamu bütçesine yük getirmesinden ziyade, kamuyu destekleyen yatırımlar yapması anlamında bu eksikleri dile getirmeye çalışıyoruz. İktidar veya muhalefet fark etmez, burada kurumları bir savcı ve hâkim mantığıyla, avukat mantığıyla irdelememiz gerekiyor. Aslında denetimi en çok yapacak olan, kurumun daha verimli çalışmasını sağlayacak olan iktidar milletvekili arkadaşlarım. Gerektiğinde tabii ki teşekkür edeceğiz kurumlara başarılı, verimli işler yaptıklarında; eksikleri gördüğümüzde de bunları bu kurulda hep birlikte tartışıp çözüm önerilerini de birlikte üretmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bu ilk toplantı, biraz gecikmeli olsa da başladık ama bundan sonraki toplantıları saatinde ve arkadaşlarımızın zamanında katılımıyla yaparsak, toplantılara zamanında başlarsak daha iyi olur diye düşünüyorum. Başarılar diliyorum.

Dediğim gibi, biraz evvel söylediğim gibi, amacımız, burada kurumlarımızı daha işlevsel hâle getirmek, daha fonksiyonel hâle getirmek, oradaki eksiklikleri dışarıdan bakan gözlerle görmek çünkü zaman zaman iş körlüğü oluşur kurumda, uzun süreli çalışanlarda. Yeni teknolojilere, yeni vizyonlara katkı sunmak hepimizin görevi olmalı diyorum. Eleştirilerimizin de bu bazda değerlendirilmesini, kişisel eleştiriler olarak değerlendirilmemesini yöneten arkadaşlarımızdan özellikle rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Haydar Bey.

IV.- KONU**A) GÖRÜŞMELER**

1.- Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 1'inci Toplantımızın Birinci Oturumuna Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün görüşmeleriyle başlıyoruz.

Öncelikle Sayın Yönetim Kurulu Başkanımızdan başlamak üzere, Komisyonumuza katılan yetkililerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, sunumunu yapması için sözü Genel Müdürüme veriyorum.

Sayın Genel Müdürüm, kısaca bir sunum dinleyelim sizden.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Sayın Başkanım, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun sayın üyeleri, Sayıştayın Sayın Grup Başkanı ve uzman denetçileri, kamunun değerli temsilcileri; şahsım ve Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun tüm personeli adına saygılarımı sunar, hoş geldiniz derim.

Kurumumuzun tarihçesinden çok kısa bahsetmek istiyorum. 1832 yılında kurulmuş Tophane-i Amire Müşirliği adı altında. Farklı tarihlerde ismi değiştirilerek 1950 yılında Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu adını almıştır. Bugüne kadar da bu isimle faaliyet göstermektedir.

Kurumumuz bilhassa 1950’li yıllardan sonra ülkemizin sadece savunma sanayisinde değil, diğer sanayi dallarında da ihtiyacı olan ürünleri üretmiştir. 1950 yılından sonra üretilen uçaklar, Türkiye’nin ilk eğitim uçağı, ilk demir yolu rayı, ilk saç mamulleri, pirinç malzeme, takım tezgâhları, vasıflı çelik, elektrik sayaçları gibi ürünler bunların arasında sayılabilir.

Yine bu dönemde, daha sonradan, 1990’lı yıllarda özelleştirilen takım tezgâhları üreten TAKSAN, TÜMOSAN Motor Fabrikası, Asil Çelik, çelik çekme boru üreten ÇELBOR, ELSA ve Antalya Pil Fabrikası gibi kurumlar, fabrikalar kurumumuz bünyesinde faaliyet göstermiş olup 1990’lı yıllarda özelleştirilmiştir.

Şu anda kurumumuzun bünyesinde merkez teşkilatıyla birlikte 10 adet fabrika, 2 tane de işletme bulunmaktadır. Toplam 5.650 personelle faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bunlardan yaklaşık olarak 3 bini işçilerden, geri kalanı mühendis, yönetici, tekniker, teknisyen ve koruma, güvenlik memurlarından oluşmaktadır.

Kurumumuzda özellikle son yıllarda basında da sıkça ismini duyduğumuz, Altay tankı, Fırtına obüslerinin üretimi, Panter ve Yavuz obüsleri, BORAN projeleri -bunlara ilave etmek gerekirse- millî piyade tüfeğı gibi ürünlerimiz mevcuttur.

Önümüzdeki dönem için kurumumuzda 7 gelişme eksenî belirledik. Bu gelişme eksenleri hâlihazırda kurumumuzda üretimi yapılmayıp ancak hem ülkemizin ihtiyacı olan hem de kurumumuzun kârlılığına katkıda bulunacağını düşündüğümüz ürünlerden oluşmaktadır. Bunları önemli bulduğum için sadece başlık olarak arz etmek istiyorum.

Güdümlü mühimmat sistemleri... Biz mühimmatı üretiyoruz ancak “akıl” dediğimiz güdüm kısmını kurum dâhilinde üretmiyorduk. Bundan sonraki dönemde ürettiğimiz mühimmatlarda güdüm kitlerini de kendi imkânlarımızla geliştirip üreteceğiz.

Atış kontrol ve kumanda sistemleri... Silahı üretiyoruz ancak bunun otomasyonuyla ilgili, elektronik kontrolleriyle ilgili üretimler kurumumuzca yapılmıyordu. Bunu da kurumumuz bünyesinde yapmaya başlayacağız.

Bilhassa son yıllarda ülkemizin içerisinde bulunduğu şartlar nedeniyle yurt dışı firmalar tarafından bazen açık, bazen örtülü ambargo durumu söz konusu olabilmektedir. Bunun da en çok uygulandığı alanlar bilhassa kimyasal ham maddeler alanındadır. Türkiye’nin maalesef dışarıya bağımlılığı söz konusudur bu konuda. Kimyasalları da kendi imkânlarımızla üretmek için çalışmalarımız vardır.

Mühimmatların patlamasına yarayan, patlamasını sağlayan yahut da nasıl patlayacağını, nasıl fonksiyon göstereceğini kumanda eden “tapa” dediğimiz ürünler kısmen kurumumuz bünyesinde üretilmekte. Bu üretim alanını daha da genişleteceğiz önümüzdeki dönemde.

Bir diğer önemli husus: Vastflı çelik üretimi. Kırıkkale'deki çelik fabrikamız Türkiye'nin ilk çelik fabrikasıdır ancak yıllar içerisinde teknolojisi eskidiği için verimsiz hâle gelmiştir. Son yıllarda yaptığımız 100 milyon dolarlık bir yatırımla kurumumuz bünyesindeki bu çelik fabrikasını yeniden kurduk. Bu yılın başında çelik fabrikamız devreye girdi ve kendi ihtiyacımız olan, bilhassa savunma sektöründe ihtiyacımız olan çeliğin üretimini kendimiz yapacağız.

Güç grubu geliştirilmesi... Biliyorsunuz, Türkiye'de kendi millî motorumuzun, millî güç gruplarımızın üretilmesi için birtakım çalışmalar var. Biz bu çalışmalardan farklı olarak bilhassa "electric drive" konusunda ileride askerî araçlarda kullanılabilecek güç gruplarının geliştirilmesi için yurt dışından teknoloji transferine dayalı çalışmalar yürütüyoruz.

Son olarak efendim, kurumumuzda 2000'li yılların başında başlayan ve geldiğimiz zaman itibarıyla da ortalama 100 milyon doların üzerine çıkmış olan yıllık ihracat potansiyelimiz söz konusudur. Biz bu ihracat potansiyelimizi daha da geliştirebilmek adına önümüzdeki yıllarda sadece ürettiğimiz ürünlerin mühimmat olarak yurt dışına satışı değil, yurt dışında tesis kurulumu... Bu "yurt dışında tesis kurulumu"ndan kastettiğim, bu tesislere ortak olmak şeklinde değil, yurt dışında ihtiyacı olan ülkelere ihtiyacı olan üretim hatlarının kurulması, bu konudaki gerekli teknolojik desteğin sağlanması şeklinde çalışmalarımız olacaktır. Şu anda devam eden 5'i aşkın ülkede ya kurduğumuz tesisler var yahut da şu anda aktif devam eden tekliflerimiz var.

Efendim, AR-GE faaliyetleri olarak 19 San-Tez projesini, 2008 yılından bu yana üniversitelerle yaptığımız AR-GE çalışmaları sonucunda tamamladık. Şu anda 250'yi aşkın da kendi bünyemizde tamamladığımız projemiz var. Hâlihazırda 100'e yakın proje yaklaşık 400 milyon TL bütçeyle devam ediyor, kurumumuz bünyesinde bunların çalışmasına devam ediyoruz. Bu 400 milyonluk projenin yaklaşık dörtte 1'i kurumun öz kaynaklarından devam ediyor, dörtte 3'ü Millî Savunma Bakanlığı ya da Savunma Sanayii Müsteşarlığı gibi destekleyici kurumların destekleriyle devam ediyor. Yıllık AR-GE harcamalarımız da yaklaşık 50 milyon TL seviyesindedir. Bunu toplam ciromuz içerisinde oranlayacak olursak yüzde 4 mertebesine yakındır.

Biz önümüzdeki dönemde bilhassa ordumuzun ihtiyacı olan ve hâlihazırda NATO kaynaklarından ya da yurt dışı ülkelerden temin edilen birtakım mühimmatları da yerileştirmek suretiyle bu AR-GE bütçesini artırıyoruz. 2018 yılında hedefimiz, 150 milyon TL mertebesinde bir AR-GE harcamasını yapmak. Burada bilhassa kurumun öz kaynaklarından olan AR-GE harcamalarını artırmayı hedefledik. Bunun başlıca sebebi, kurum kaynaklarından kendi kontrolümüzde yaptığımız AR-GE projelerinin çok daha verimli olması. "Verim"den kastettiğim, hem maliyet hem de süredir. Maalesef dış destekli projelerde çoğu zaman maliyet ve süre olarak verimliliği yakalamakta güçlük çekiyoruz çünkü projenin kontrolü çoğunlukla bizim uhdemizde olmuyor.

Efendim, sermayemiz 675 milyon TL. Yıllık faaliyet sonuçlarımızdan kısaca bahsetmek gerekirse 2015 yılında toplam satışlarımız 964 milyon TL, faaliyet kârımız 192 milyon TL, dönem kârımız da 47 milyon TL olmuştur. 2016 yılında toplam satışlarımız 1,1 milyar TL, faaliyet kârımız 209 milyon TL, dönem kârımız da 1 milyon TL mertebesinde olmuştur. 2017 yılında satışlarımız 1,3 milyar TL, faaliyet kârımız 280 milyon TL, dönem kârımız da 4 milyon TL. Son iki yılda kâr rakamlarının azalmasının en önemli sebebi karşılık ayırmamızdandır. Aslında faaliyet kârımız yüksek gerçekleşmiş olmakla birlikte kârımızı AR-GE projelerimize ve kurumumuzun yenilenmesi için teknolojik yatırımlara ayırmak amacıyla karşılık ayırdığımızdan dolayı net dönem kârı düşük görünmektedir. Bu yıl beklediğimiz ciro miktarı 2 milyar TL'nin üzerindedir. Bunu şu andaki bağlanmış olan toplam siparişlere göre söylüyoruz. Bu da geçtiğimiz yıla göre önemli bir artışa tekabül etmektedir.

İhracatımızdan merite olarak konuşmamın başında bahsettim. 2015 yılında 92 milyon dolar, 2016 yılında 118 milyon dolar, 2017 yılında ise 50 milyon dolar, 51 milyon dolar ihracat gerçekleştirdik. 2017 yılındaki ihracatımızın diğer yıllara göre düşük gerçekleşmesinin temel sebebi, yurt dışından ihracat izni almak suretiyle ihracatı re-export yapacağımız ürünlerde ihracat izinlerini alamamamızdan kaynaklanıyor yani dış ülkelerden kaynaklanan sebeplerle düşük gerçekleşti. Ancak bunun etkisini 2018 yılında göreceğiz, zira 2018 yılında beklediğimiz ihracat miktarı 228 milyon dolardır çünkü 2017 yılında ihraç edemediğimiz, ürettiğimiz ancak ihraç edilemeyen ürünleri de 2018 yılında ihraç edeceğiz. Dolayısıyla daha yüksek oranda bir ihracat bekliyoruz. Bu ihracat performansı ile 2016 yılında kurumumuz Türkiye'nin savunma ve havacılık sektöründe ihracat 3'üncüsü olmuştur. 1'inci ve 2'nci firmalar TUSAŞ ve TEİ'dir. Her iki firmanın da havacılık alanında faaliyet gösterdiğini dikkate aldığımızda savunma sanayisi alanında ihracat yapan, en büyük ihracatı yapan kurum Makina Kimya Endüstrisi Kurumu olmuştur. Kamuoyunda adını sıkça duyduğumuz ya da ülkemizin diğer büyük şirketlerinin de önüne geçerek bu kadar ihracat potansiyeli yakalamış olmamız kuşkusuz önemli bir gelişmedir. Bu da kurumumuzun dünya ülkeleri çapındaki itibarından ve geçmiş tecrübelerinden kaynaklanmaktadır.

“İtibar” demişken şunun altını da özellikle çizmek istiyorum: Özellikle savunma sanayisi sektöründe uluslararası iş yaparken firmaların güvenilirliği önemli bir sorgu parametresidir. Kurumumuzun devlet kurumu olmasının bazı noktalarda dezavantajını yaşıyor olmakla birlikte özellikle uluslararası kamuoyundaki itibarı açısından da avantajını yaşamaktayız; bunu da zikretmek istiyorum.

Son olarak kurumumuzun 2023 yılı vizyonundan bahsetmek istiyorum. 2023 yılında hedefimiz 1 milyar dolar ciroya ulaşmak. Bugün itibarıyla bu, mevcut ciromuzun yaklaşık 3 katı anlamına geliyor. Biz bunu gerçekleştirebileceğimize canı gönülden inanıyoruz çünkü kurumumuzun sahip olduğu imkânlar ve altyapı bunu gerçekleştirmek için yeterlidir. 100 milyon dolar her yıl AR-GE'ye bütçe ayırmayı öngörüyoruz çünkü savunma sanayisi AR-GE'siz yürütülebilecek bir sanayi değildir. Tüm dünyada da bu böyledir. 1 milyar dolar ciroya ulaşırken yaklaşık ciromuzun yüzde 40'ına tekabül eden 400 milyon dolarlık bir kısmı da alt yükleniciler vasıtasıyla yapmayı hedefliyoruz. Şimdi, efendim, alt yüklenicilerin artırılması sayesinde hem kurulu kapasitemizi daha yüksek oranda ürüne dönüştürme imkânımız söz konusudur hem de alt yüklenicilerin esnekliğinden, “flexible” ve bazı alanlarda daha verimli olan üretimlerinden faydalanma imkânımız ortaya çıkmaktadır ve tabii ki bunun içerisinde hâlihazırda 100 milyon dolar mertebelerinde olan ihracatımızı yıllık 250 milyon dolar mertebesine çıkarmak bir diğer ana hedefimizdir. Bu da kurum üretimleri içerisinde yüzde 25 oranına tekabül etmektedir.

Sayın Başkan, sayın üyelerimiz; beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Türk sanayi tarihinin yaklaşık altı yüz yıllık bir temel taşıdır. Biz her ne kadar 1832'de kurumsal olarak varlığımızı söylüyorsak da aslında İstanbul'da kurulan, İstanbul'un fethedilmesi amacıyla kurulan top asithaneleri kurumumuzun temelini teşkil etmektedir. Bunun da tarihi 1453'tür. Kuşaktan kuşağa tarihin akışıyla birlikte değişmesini de bilerek günümüze kadar varan ve şüphesiz geleceğin de yine temel kurumları arasında olacak şekilde görev ve sorumluluğunu bilen, bu görevini gururla taşıyan personelimizle birlikte önümüzdeki dönemlerde de ülkemiz sanayisine, ekonomisine ve en önemlisi de savunmasına, ülkemizin güvenliğine daha çok katkı sağlamayı kendimize en büyük ödev addediyoruz.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi 2015 yılına ait Sayıştay raporunda yer alan 6 adet önerinin sırasıyla görüşmelerine başlıyoruz.

1 numaralı öneri, aynı zamanda 2016 yılının 2 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir. Bu nedenle söz konusu önerileri birlikte işleme alarak görüşmelerini tamamlayacağız.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1 - Kurumun sağlıklı bir üretim programı yapmasının yanı sıra üretimde çeşitli nedenlerle yaşanan gecikmeler sonucu geciken teslimatlara uygulanan ceza ödemelerine maruz kalmamak üzere alınması gereken önlemler ile ilgili olarak;

Ürün siparişlerinin en az bir yıl öncesinden alınarak üretim programlarının daha sağlıklı yapılmasının sağlanması,

Siparişlerin teslim tarihinin belirlenmesinde sadece üretim sürecinin değil, malzeme tedarik ve iş/işçi organizasyonu sürecinin de dikkate alınması,

Sözleşmelerde yer alan mücbir sebepler maddesinin yaşanan gecikmelere sebep olan hususları da kapsayacak şekilde genişletilerek Millî Savunma Bakanlığıyla bundan sonra imzalanacak sözleşmelerde yer almasının sağlanması,

BAŞKAN – Evet, cevap vermek üzere, Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Efendim, müsaade ederseniz metne bağlı kalmayarak kısaltmak amacıyla, süreyi de verimli kullanmak amacıyla sözler cevaplamak istiyorum.

BAŞKAN – Çok da güzel olur.

Buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Bilhassa gecikmelerin de sebebi olan ve kurumun siparişlerinin de azalmasına neden olan bir etkidir bu. Yaptığımız çalışmalarda, Silahlı Kuvvetlerle ve Millî Savunma Bakanlığıyla yaptığımız çalışmalarda üç yılla sâri ihtiyaçların belirlenmesi, buna göre de ileride ihtiyaç olabilecek mühimmat ve silah sistemlerinin üretimiyle ilgili önemli bir mesafe kaydettiğimizi burada memnuniyetle ifade etmek isterim. Bilhassa 2017 ve 2018’in bu üç ayı içerisinde toplam 1,5 milyar TL -ki bu bizim bir yıllık ciromuzun üzerinde bir rakamdır- henüz sipariş almadan, ön görüşmeleri yapılmak suretiyle, ihtiyaç olacağı bildirilen ürünlerde üretimler başlattık ve kurumumuzda artık bundan sonra da uygulanacak olan bir stok sipariş sistemi ihdas ettik. Buna göre ilgili ihtiyaç sahipleriyle görüştüğümüz, ihtiyaç olacağını düşündüğümüz -bu gerek yurt içi olabilir gerekse yurt dışı ihtiyaçlar olabilir- bu ürünlerde önceden üretime başlıyoruz. Bu amaçla şu ana kadar açmış olduğumuz stok sipariş miktarı 1,5 milyar TL’dir, biraz önce söyledim. Bunun 1 milyar TL’si siparişe bağlanmıştır. Biz önceden üretime başladığımız için bunların hiçbirisinde bir gecikme ihtimali söz konusu olmayacaktır. Hatta şunu da söyleyebilirim: Bilhassa harekât kapsamında acil ihtiyaç durumu ortaya çıkan bazı mamulleri sözleşmesini bile daha imzalamamışken teslim etme imkânımız oldu bu sayede. Eğer biz bu üretimleri önceden başlamamış olsaydık ne bunları ihtiyaç olduğu zaman teslim etme imkânımız olacaktı, ayriyeten de sıkça yaşadığımız bu gecikmeler söz konusu olabilecekti. Bu mekanizma sayesinde önemli bir gelişme katettik. Ayrıca yılda iki defa yapmakta olduğumuz silah ve mühimmat toplantılarını Türk Silahlı Kuvvetlerinin ilgili birimleriyle ayda bir yapıyoruz. Ayrıca özel toplantılarla da ihtiyaçları belirliyoruz.

Son olarak sözleşmelerde mücbir sebep belirlenmesi hususu: Bu, tabii ki bizim de arzumuz. Belli mücbir sebepler sözleşmelerde, maalesef Millî Savunma Bakanlığının sözleşmelerinde gecikme haklı sebebi olarak kabul edilmiyordu. Burada bir esneme sağladık, özellikle yurt dışından tedariki yapılan ürünlerin gelmemesi, uygulanan ambargolar sebebiyle gelmemesi nedeniyle ortaya çıkabilecek gecikmeleri belgeye dayalı olmak kaydıyla mücbir sebep sınıfına soktuk. Emniyet Genel Müdürlüğü ihalelerinde henüz bu gelişmeyi sağlayamadık ancak görüşmelerimiz devam ediyor.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen milletvekilimiz var mı?

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Kurumun en büyük problemi Sayın Genel Müdürün de açıkladığı gibi gecikme cezaları. Şöyle rapor incelendiğinde kurumda çok fazla sayıda gecikme cezasına rastlıyoruz. Mesela mühimmat grubunda, 3 fabrikasında 120 milimetrelilik mühimmat üretiminde 12 ayrı cezasız süre uzatımı verilmiş, Milli Savunma Bakanlığı tarafından reddedilmiş. Buradan da ceza almışsınız, 5 milyon 558 bin TL ceza tahakkuk etmiş. Yine barut gecikmesi nedeniyle 4 milyonluk bir cezanız var, 1,7 milyonluk bir cezanız var yine baruttan dolayı. 155 milimetrelilikte 5 milyon 605 bin liralık bir cezanız var. 41 milimetrelilikte 1 milyon 516 bin liralık bir cezanız var.

Genelde de Milli Savunma Bakanlığından süre uzatımı istemişsiniz ve bu süre uzatımları da verilmemiş size. Buna rağmen 2015 yılında 11,6 milyon, 2016 yılında 24,2 milyon gecikme cezası ödemişsiniz. 2017 yılı rakamını atladım galiba veya var mı notunuzda bilmiyorum. 2015 ve 2016'yı söylüyorum, 2017 de ezberinizde varsa onu söyleyin.

Şunu anlıyorum ben: Gecikme cezası ne demektir? Size bir üretim siparişi veriliyor, bu siparişleri zamanında yerine getiremiyorsunuz ve getiremediğiniz zaman da gecikme cezasını -sözleşme gereği bir ceza var- sözleşme gereği cezayı ödemek durumunda kalıyorsunuz. Müşteriniz kim? Milli Savunma Bakanlığı, kurum devlet, müşteri devlet baktığınız zaman. Bu şunu gösteriyor teorik olarak, bir endüstriyel kuruluş olarak baktığım zaman Makina Kimya Endüstrisine: Bir defa yönetiminin doğru oluşturulmadığını gösteriyor. Genellikle eski yıllarda genel müdür de yönetim kurulu başkanı da dâhil olmak üzere asker ağırlıklıydı. Bir defa bu mantıktan hızla uzaklaşmamız lazım. Bir müşteri ve üretici ilişkisi olacaksa bu işi profesyonellerin yapması gerekiyor yani işletmeyi profesyonellerin idare etmesi gerekiyor. Kamuda, Silahlı Kuvvetlerde üstün başarı göstermiş, çok iyi hizmet etmiş arkadaşlarımız olabilir, buna bir şey söylemiyor, o kendi uzmanlık alanıyla ilgili ciddi işler yapmış olabilir ama o aynı işleri, aynı beceriyi böyle sanayi tesisinde -ben sanayi tesisi diye adlandırıyorum, çok sayıda, 10 tane fabrikanız var, 2 işletmeniz var- gösterecek diye bir kanun yok ama ben 2011'den beri bakıyorum, yönetim kurulu daha çok askerlerden oluşuyor. Askere falan karşı olduğum için söylemiyorum, bir kurumsal değerlendirme yapıyorum.

Biraz sonra belki konuşacağız veya geneli üzerinde konuşacağız. Bir kurumun verimli olabilmesi için planlamanın yapılması, yatırım bütçesinin ayrılması, projelendirilmesi, ihtiyaçlarının belirlenmesi, ne kadar işçi, istihdam gerektiğinin belirlenmesi, ne kadar mühendisle çalışılması gerektiği gibi birçok parametre ve planlama denilen bir olay var. Bütün gecikme cezalarının sonucunda bir planlama hatasının olduğu ortaya çıkıyor. Bu kadar yani 2016'da 888 bin lira kâr eden bir şirket, bir önceki yılda işte birtakım ayrılması gereken zorunlu şeyler ayrıldığı için önceki yıllar bizi kandırmışlar “Kâr ediyoruz.” diye, baktığınız zaman, onları ayırmadıkları için. Şimdiki yıllarda onları ayırdıkları için de kâr düşmüş. Biz o zaman da kâr ediyor diye falan, böyle iyi çalışıyor veya şirket iyi idare ediliyor diye düşündük demek ki ama şimdi genel müdür açıkladı, son iki yıldır zorunlu ödenekleri ayırıyorlar ve kârlar da ciddi anlamda düşmüş. İlle de kâr edecek diye bir kanun yok, sonuçta Türk Silahlı Kuvvetlerine ürün yapıyor bu. Bu kurum ille de kâr etmeli demiyorum, ihtiyaçları karşıladığı sürece her şey olabilir ama bu cezaların ödenmesinin bir yönetim zafiyetinden ve işletme zafiyetinden geçtiğini düşünüyorum. Profesyonel olmalı, daha profesyonel olmalı, müşteri ve üretici ilişkisi olmalı. Evet, Milli Savunma Bakanlığıyla sözleşme yaparken bir cezai durum sözleşmeye konuyor ama çalışanların

da çoğuna baktığınız zaman –yönetenlerin- Millî Savunma Bakanlığı personeli olduğu veya oradan emekli olduğu görülüyor. Onun için de bunun ayrılması gerektiğini, daha profesyonelleştirilmesi gerektiğini, bu zafiyetlerin giderilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Kapasitelere gelince kapasiteler gerçekten de çoğu fabrikalarda çok kötü, kapasite kullanım oranları yani belli ihtiyaç duyulan, belki bugün işte çeşitli Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapmış olduğu operasyonlar nedeniyle tam kapasite çalışan yerler var. Yarın operasyonlar duracak, belki yurt dışı operasyonumuz veya yurt içinde yapılan operasyonlar durduğu zaman, terör belasından kurtulduğumuz zaman bu fabrikalar atıl duruma düşecek. Demek ki başka bir şey yapmamız lazım. Günün teknolojilerine uydurarak -tezgâhlarımızın da çok eski olduğunu biliyorum- büyük yatırımlar yapılması gerekiyor, günün teknolojilerine de uydurarak, yeni yatırımlar yaparak. Sadece yurt içi piyasa için değil, yurt dışı piyasa için de üretim yapmalıyız. E, bunun da şeyi nereden geçer? Teknolojiyi kendimiz üretebilirsek yapabiliriz bunu, mühimmatı kendimiz üretebilirsek, ham maddesini kendimiz sağlayabilirsek bütün bunlar yaparız. Bunun da temelinde AR-GE var. Sayın genel müdür AR-GE’yi artırdığını söylüyor.

Not alırsanız hemen bir soru da sorayım bu arada: Son on yılda cironuzun AR-GE’ye ayrılan payını da söylerseniz -sizin cironun- ve diğer kurumlardan AR-GE için aldığınız kaynakları da böyle bir tablo hâline getirirseniz çok mutlu olurum, hem şirketin de kuruluşun da böyle AR-GE’ye vermiş olduğu değeri veya son yıllarda iddia ettiğiniz gibi bir artış sağlanmışsa da bunu görmüş oluruz.

Amerika Birleşik Devletleri’ne baktığımızda savunma sanayisine -silah sanayisine diyeyim ben, savunma sanayisi demeyeceğim- silah sanayisine yüzde 30’luk bir AR-GE ayırdığını görüyoruz ama bu yüzde 30’un karşılığında milyarlarca dolar para kazanıyorlar bu işten ihraç ederek ürünleri ve tüm dünyaya satabiliyorlar. İşte övünülecek bir şey varsa bu ürünü geliştirmemiz gerekiyor. Örneğin “Piyade tüfeği yaptık.” diyorsunuz, 18 ülke yapmış piyade tüfeği, 19 ülke, belki daha fazla. 27 mi, 18 mi piyade tüfeği yapan? Ya, Finlandiya gibi, Danimarka gibi savaşmayan ülkeler bile piyade tüfeği yapmış, aslında kendisi için yapmamış, satmak için yapmış yani Afrika ülkelerine, Asya ülkelerine, üçüncü dünya ülkelerine satmak için yapmış. Çok geç kaldık.

Bir de bu AR-GE’yle, bu ihracat rakamlarıyla, bu üretimle, bu kapasite kullanım oranlarıyla, bu verimlilikle 2023 hayal. Şurada beş sene kaldı, olmaz yani Sayın Genel Müdürüm.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Değerli üyelerimiz, bu önerinin, 2015 yılının gündemden çıkarılmasını...

Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Efendim, konu hakkında önemli gelişmeler var, izleyelim istiyoruz konuyu, 2015’i çıkartıp 2016’yı izleyelim yani.

BAŞKAN – Şimdi, 2015’in gündemden çıkarılması, 2016’yı da izleyelim diye istiyoruz. Neden? Çünkü sipariş stoklarına başlamış sayın genel müdürümüz. Bunun nasıl yürüyeceğine bir bakalım ve hem de tebrik ederim, teşekkür edelim şimdiden kendilerine böyle bir sisteme geçtiklerinden dolayı.

2015’in gündemden çıkarılmasını, 2016’nın izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, söz isteyen? Yok.

2 numaralı öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2 - MAKSAM Makine ve Maske Fabrikasıyla ilgili olarak;

Günümüz teknolojik gelişmelerini de içine alan ve NATO standartlarına uygun bir üretim yapısını haiz tesiste yapılan gaz maskesi süzgeci üretiminin yıllık üretim kapasitesi olan 220 bin adet/yıl seviyelerine çıkarılabilmesi için piyasa taleplerinin yakından takip edilerek ihalelerin teknik şartnamelerinde belirtilen özellikleri haiz üretim yapılmasının yanı sıra maliyetlerin düşürülmesi için gerekli çabanın gösterilmesi,

NBC gaz maskesi dışında, AR-GE çalışmaları tamamlanan su içme tertibatlı gaz maskesi, mikrofon tertibatlı gaz maskesi, tanklar ve zırhlı personel taşıyıcıları için gaz maskesi, panoramik gaz maskesi ve çift süzgeç tutuculu gaz maskesi ürünlerinin seri üretimine geçilebilmesi için yeni nesil gaz maskesi ve süzgeç tasarımı doğrultusunda yapılacak kalıplar ve üretim hattı kalifikasyonu için gerekli tezgâh ve teçhizat yatırımlarının yapılması, diğer yandan tanıtım faaliyetlerinin yoğunlaştırılarak sipariş temin etmek üzere kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte yurt içi ve yurt dışı sektörler nezdinde girişimlerde bulunulması,

Millî Savunma Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğünün maske ve süzgeç ihtiyaçlarının ihale usul ve esaslarına tabi olmadan doğrudan temin ile karşılıklı düzenlenecek bir protokol çerçevesinde Makine Kimya Endüstri Kurumundan karşılanması için ilgili Bakanlıklar nezdinde girişimlerde bulunulması,

Kurumun diğer fabrikalarına da iş sağlanabilmesi bakımından, Pazarlama ve İhracat Dairesi Başkanlığı koordinesinde, Kuvvet Komutanlıklarına ziyaretler yapılarak fabrika imkân ve kabiliyetlerinin anlatılması, Kuvvetlerin ihtiyaçlarının öğrenilmesi, bu ihtiyaçlardan fabrika imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde karşılanabilecek olanların tespit edilerek sipariş alınması yönünde çalışma başlatılması,

Gaz maskesi ve süzgeçlerin gaz ve kauçuk testlerinin yapıldığı laboratuvar şartlarının iyileştirilmesi/yenilenmesi için gerekli yatırımların tamamlanarak modernize edilmesi, akabinde akreditasyonunun yapılması,

Üretime son verilmesiyle atıl hale gelen elektrik sayaçları, marangoz ve fişek kutusu atölyelerindeki tezgâh ve teçhizatın ekonomiye kazandırılması yönünde çalışma başlatılması,

BAŞKAN – Cevap vermek üzere, Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Sayın Başkanım, sayın üyeler; kurumumuzda gaz maskeleri MAKSAM fabrikamızda üretilmektedir. Bu, üretim yapan fabrikalarımızdan bir tanesidir. Ayrıca bu fabrikada makine teçhizatları da ekipmanları da üretilmektedir, üretimlerinden bir tanesi maskedir. Bu maske fabrikamızdaki üretim kabiliyetinin ve teknolojinin yenilenmesine yönelik olarak 2014 yılından başlayarak yaptığımız bir dizi çalışma vardır. Bunların olumlu neticelerini bugün itibarıyla kısmen almaya başladık ama önümüzde çok büyük daha katetmemiz gereken bir yol var çünkü dünya ülkelerinin maske konusundaki, KBRN konusundaki almış oldukları tedbirler ve zorunluluklar, kanuni düzenlemeler göz önünde bulundurulduğunda Türkiye olarak bu konuda geri bir noktada olduğumuz, sadece kurumumuz açısından değil, tüm ülkemiz açısından da geri bir durumda olduğumuzu söyleyebilirim. Bu amaçla Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde geçtiğimiz yıl KBRN Daire Başkanlığı oluşturuldu ve bu daire başkanlığıyla da koordinasyon içerisinde çalışmalarımız devam etmektedir.

2014 yılından bu yana yapılan çalışmalarımızdan kısaca bahsetmek gerekirse plastik süzgeç dolum ve montaj hattımız 2014 yılında modernize edilerek işletmeye alındı. Plastik gövdeli süzgeç hattının 2019 yılında tamamlanmasını planlıyoruz. Panoramik gaz maskesi geliştirdik. Bunun prototipi imal edildi, seri üretimine bu yıl içerisinde başlayacağız. Ayrıca maskelerimizde mikrofon ve konnektör

ilave edilerek daha teknolojik imkânlarla kullanılabilmesine yönelik olarak bir geliştirme yaptık. Bunun dışında, çok basit, buradaki bahsedilen kapasiteyi de daha ziyade bu basit maskeler oluşturmakta. “Kaçış maskesi” dediğimiz on beş yirmi dakikalık ya da en fazla yarım saatlik görev yapabilecek maske türleri var. Bu, dünyada çok yaygın olarak kullanılan, hatta otellerde bile bulundurulması zorunlu olan maskeler bunlar ancak mesela, bizim ülkemizde böyle bir zorunluluk bulunmuyor. Yurt dışındaki birtakım ülkelerde, örneğin Çin’de bir otele gittiğinizde, otel odasında iki tane maske görürsünüz. Bu kaçış maskesidir, herhangi bir acil durumda kullanılmak üzere bu oraya konulmuştur ve bu zorunludur ancak bizim ülkemizde böyle bir zorunluluk bulunmuyor. Böyle bir tehlikeye yok mu? Tabii ki var, kimyasal tehlikeler günümüzün savaş şartlarında hâlâ devam ediyor. Belki ülkemizde de bu türlü düzenlemeler yapılmak suretiyle bu fabrikamızın daha verimli çalışması, daha fazla sipariş alması sağlanabilir. Bu konuda da yardım beklediğimizi arz etmek istiyorum.

Diğer taraftan, üretilen maskelerin test ve sertifikasyonuna yönelik olarak bir altyapı kurduk. Yine, üretim miktarını artırmaya yönelik olarak yeni teknolojiye sahip üç tane kauçuk pres kurduk, bu yıl içerisinde dördüncüsünü siparişe bağlayacağız. Şu anda elimizdeki mevcut sipariş stokumuz yaklaşık bu kaçış maskesini saymazsak -bu kaçış maskesinde çok daha yüksek miktarlarda sipariş gelecektir çünkü basit bir maske- kompleks maskelerde şu anda elimizde bulunan sipariş stokumuz yaklaşık 40 bin adettir.

AFAD’la, Millî Savunma Bakanlığıyla, Emniyet Genel Müdürlüğüyle görüşmelerimiz ve çalışmalarımız bu kapsamda devam etmektedir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen milletvekilimiz var mı demeden önce, Komisyonumuza yeni katılan, ilk defa -alt komisyonlara da katılmayan- üst Komisyona gelen başta Sayın Nevzat Ceylan Bey olmak üzere, vekilimiz Mehmet Erdoğan Bey’e de hoş geldiniz diyoruz, hayırlı olsun diyoruz.

Evet, şimdi söz almak isteyen vekilimiz? Şu anda yok.

Sayıştayın görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzleyelim.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, çok kıymetli genel müdürümüzün de uzunca bu cevabından sonra biz izlenmesine de gerek olmadığını düşünüyoruz, gerekenleri yapmışınız.

Gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 3 numaralı öneri, aynı zamanda 2016 yılının 3 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir. Bu nedenle söz konusu öneriyi birlikte işleme alarak görüşmelerini tamamlayacağız.

Öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 3 - Hurda İşletmesi Müdürlüğü ile ilgili olarak;

Kamu kurum ve kuruluşlarının hurdalarını Makine Kimya Endüstrisi Kurumuna devrine ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümlerine rağmen, hurdalarını kuruma devretmek yerine çeşitli şekillerde değerlendirme yoluna giden, başta belediyeler olmak üzere, kurum ve kuruluşlar nezdinde takibin ve gerekli hukuki girişimlerin sürdürülmesi,

Hurda alımlarındaki gecikmelerin önüne geçilmesi amacıyla personel eksikliğinin giderilmesi, ücret dengesizliğinin giderilerek ücretlerin hiyerarşik yapıya uygun hale getirilmesi için gerekli girişimlerde bulunulması,

Kurumun hurda alımlarının artırılmasına yönelik yeni mevzuat düzenlemelerinin yapılması yönünde ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

Üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik modernizasyon çalışmalarına süratle geçilmesini teminen, “Hurda Tesislerinin ve Gemi Söküm Tesisinin Çevre Mevzuatına Uygun Olarak Düzenlenmesi” Projesi kapsamında, hurdaların kesilerek, parçalanarak ve sınıflandırılarak kolaylıkla satılabileceği boyutlara indirilmesi amacıyla kurulması planlanan Hurda İşleme ve Tasnif Etme Tesislerinde kullanılmak üzere, her üç Hurda Müdürlüğü için gerekli olan pres makas tezgahı, Shredder parçalayıcı ve separatör ayırıcı makinalarının alımlarının yapılması,

Kırıkkale ve Aliğa Hurda Müdürlüklerinde inşa edilen Ömrünü Tamamlamış Arabalar (ÖTA) tesisinin Seymen Hurda Müdürlüğüne de kurulmasına ilişkin fizibilite çalışmasının yapılması.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN - Sayın Başkanım, sayın üyeler; kurumumuzun hurda işinden kısaca bahsetmek belki uygun olur.

1937 yılında bu başlamış bir faaliyettir. Temel gerekçesi takdir edeceğiniz gibi, savunma sanayisi her zaman kârlılığı olan bir sanayi olmayabilir. Savunma sanayisi bir zorunluluktur, ülkelerin kendi zorunluluklarıdır. Ülkemiz için de bu geçerlidir. Dolayısıyla savunma sanayisi alanında üretim yapan kurumumuzun her zaman siparişi olamayacağı yahut da kârlı üretim yapamayacağı dikkate alınarak 1937 yılında çıkarılan ve daha sonraki yıllarda müteaddit defalar revizyona uğrayarak yahut da eklemeler yapılarak günümüze kadar gelmiş olan kanunu çerçevesinde bütün kamu kurumlarının hurdaları kurumumuz tarafından toplanmakta, ayrıştırılmakta ve değerlendirilerek satılmakta; bir kısmı da kendi fabrikalarımızda yeniden ergitilmek suretiyle geri dönüşüm işlemi yapılmaktadır; bilhassa çelik, pirinç, önümüzdeki dönemde alüminyum için de düşünüyoruz, bu üç metalde geri dönüşüm işlemi kendi tesislerimizde yapıyoruz. Eğer kamu kurumlarının hurdası Makine Kimya gibi bu konuda ehilleşmiş, tecrübe sahibi olmuş ve bir altyapı kurmuş olan bir kurum tarafından toplanmamış olsa, şundan emin olabilirsiniz ki -ben otuz yılını çelik sektörü içerisinde geçirmiş bir kişi olarak söylüyorum- hurda sektöründe -hani dilimizde de var hile hurda var deyimi, bu birlikte anılıyor- çok farklı dönen işler var, dolayısıyla kamu kurumlarının başı bu konuda çok ağırdır. Ancak biz, sahip olduğumuz tecrübe ve bilgi birikimi ve altyapı sayesinde bütün bunların üstesinden gelebiliyoruz. Bizim de zaman zaman yaşadığımız problemler olabiliyor. Ancak, bilhassa belediyeler de sahip oldukları hurdaları satın kendi bütçelerine eklemek suretiyle daha yüksek fiyatla değerlendirebileceklerini düşünüyorlar. Bu konuda belediyenin kârı olacağını söylemekle birlikte devletin toplamda zararı olacaktır çünkü hiç kimse hurdasını ayrıştırmadan yahut da bunu değerlendirmeden satışa sunarsa istenen değeri elde edemeyecektir, dolayısıyla bunun altını çizmek istiyorum. Bu sebeplerle, bu sebeplerden ötürü kurumumuza devlet kurumlarının hurdalarını toplama, değerlendirme görev verilmiştir. Geçtiğimiz yılların faaliyet neticelerine de baktığımızda konuşmamın başında söylediğim savunma sektörünün her zaman kârlı olmayabileceği ve bunun kârlılığı dengeleyici bir unsur olarak hurda konusunun kurumumuz bünyesinde devam ettirilmesinin bir gerekliliği olarak arz etmek isterim.

Şu anda, hurda toplamanın etkinliğinin artırılması için devlet kurumları nezdinde sürekli olarak görüşüyoruz, hatta bazen de davalar açıyoruz ve bu davaları kazanıyoruz. Şu anda 74 dava açılmış, bunlardan 61 tanesi derdesttir.

Yine, hurda toplama ekibinin geliştirilmesiyle ilgili öneriyle alakalı olarak da son beş yıl içerisinde hurda işletmemize 103'ü teknik personel olmak üzere toplam 159 personel yeni iş başı yaptırılmıştır.

Tesislerin modernizasyonu ve etkinliğinin artırılması çalışmaları çerçevesinde hurda tesisleri ve gemi söküm tesislerimizde birtakım modernizasyon ve altyapı çalışmaları aşağı yukarı yüzde 60 tamamlanmışlık seviyesindedir. Gemi söküm tesisimizde Çevre Bakanlığından söküm izni, Ulaştırma Bakanlığından da gemi söküm yetki belgesi aldık. Altyapı yatırımlarını tamamladığımız için bu belgeleri alabildik.

Ayrıştırma. tesislerimizde ise 1 adet hurda presimiz şu anda kuruluyor, 1 tanesinin siparişini değerlendiriyoruz, fizibilite aşamasında, 2 tane ömrünü tamamlamış aracın söküm ve değerlendirilmesi için biri Aliğa'da, biri Kırıkkale'de olmak üzere 2 tesisimiz şu anda işler vaziyette, devreye alınmış durumda. Aynı tesisin Seymen Hurda Toplama Alanına kurulması için ise bu alanın artık şehir içerisinde kalması nedeniyle, İzmit Belediyesiyle, Kocaeli Belediyesiyle aramızda imar kaynaklı bir sorun devam ettiğinden dolayı şu an için beklemede. Bu konu da çözümlendiği takdirde 3'üncü tesisimizi de Seymen alanında kurmayı planlıyoruz, fizibilitelerimiz, bu konuda çalışmalarımız hazır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, öneri üzerinde söz almak isteyen milletvekillerimize söz veriyorum.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce Seymen'den başlayayım, Kocaeli Milletvekili olduğum için.

Seymen, Körfez'in kıyısında gerçekten de artık orada bir hurda işleme tesisinin bulunmaması gereken bir yerde bulunuyor. Ciddi de bir araziniz var, değerli bir araziniz var. Aslında orada imarı halletmekten ziyade, Büyükşehirle farklı bir lokasyonda yeni bir tesis kurulması konusunda anlaşabilirsiniz. Çünkü görsel olarak orada hurda tesisinin... Bizim Körfez'i şöyle anlatayım: Körfez'de 112 kilometre var ve iç deniz gibidir Körfez. Kuzeyden ve güneyden baktığınızda gece ışıl ışıldır. Sahil düzenlemeleri zaman içerisinde yapılmıştır, insanların nefes aldıkları alanlardır deniz kıyısında limanlardan fırsat bulup, bir de arada hurda tesisimiz var. Gölcük ve Başiskele ilçeler arasında, İzmit'te değildir, Gölcük ve Başiskele ilçesinde. Bence, Sayın Genel Müdürüm, orayı kaldıralım. Büyükşehirle bir imar çözme olayından ziyade, oradaki imar problemini çözme olayından ziyade takas yaparsanız sizin eliniz daha kuvvetli olur, hatta yatırım bile yaptırabilirsiniz. O alan çok ciddi bir alan, tesisinizin yatırımını da yaptırabilirsiniz, tesisiniz yenilenebilir.

Ha, ben, hurda toplama veya bu işe nasıl bakıyorum? Aslında kurum içi pozitif bakmıyorum ama kurumun değerlerine baktığım zaman, yıllardır, beş yılda yazdığımız kârı hurdadan yazmışsınız. Yani, kurumun diğer 10 fabrikası zarar ediyor ama bu hurda işi devreye girdiğinde de kârlı bir pozisyona geçiyor. Kurumun yavaş yavaş buradan elini çekmesi gerektiğini... Artık teknoloji de arttı. Eskiden belki mühimmatı ayrıştırmıyorlardı, Silahlı Kuvvetlerden gelen, hurdaya çıkan malzemeyi belki ayrıştırmıyorlardı ama artık özel sektör bunları yapıyor ki benim kentimde de çok sayıda hurda ayrıştırma tesisleri bulunuyor. O silah, mühimmat konusu biraz tehlikeli olabilir, onda da uzmanlaşılır, o problem değil. Yani kurumun asıl amacı silah üretimi olmalı, Türkiye Cumhuriyeti ordusunun ihtiyaçlarını karşılayacak, savunma sanayisini geliştirecek üretimi olmalı, hurda işiyle uğraşmamalı diyorum ben ama biraz evvel saydığınız gerekçelerden dolayı da şirketi kârlı duruma geçirdiği için

siz bunu bırakmak istemezsiniz, o farklı bir şey. Son beş yıllık tabloya baktığımızda da görüntü o zaten; bütün kurumlar zarar etmiş ama hurdadan kârlılık nedeniyle yürüyorsunuz yolunuzda, bir kâr yazabiliyorsunuz.

Şimdi, Sayıştayın... Ben gezmedim tesisleri ama aslında orayı da, Ceylanpınar'dan sonra Makine Kimyanın hurda tesislerini gezmek lazım, 3 tane şeyi var zaten. Genel Müdür 3'ünü de saydı, Aliğa, İzmit Seymen, bir de Kırıkkale'de hurda tesisleri var, tümünde makine ve teknolojide sıkıntı var, çok eski, yıpranmış makineler. Daha çok hizmet alımı yöntemleriyle yapıyorsunuz, özele yaptırıyorsunuz yani işi. Ama şunu da sormak istiyorum: Son beş yılda hangi şirketlerle çalıştınız, ihaleyi nasıl verdiniz? Onların rakamlarını istiyorum çünkü çok büyük şikâyet var. Şöyle şikâyet var: Hiç alakam olmamasına rağmen benim tanıdığım, çok yakın dostum orada bir ihale almış ama burnundan getirmişler; yönetim kadrolarıyla burnundan getirmişler, oradaki daha önce sürekli çalışan, hizmet alımı yapan, hizmet alımı yaptığınız şirketler tarafından da burnundan getirilmiş. En son bırakıp kaçtı oradan çünkü iş yürütemedi. Müthiş bir şey dönüyor orada, döndüğünü iddia ediyor, öyle söyleyeyim. Onun için de madem siz yapmıyorsunuz o işi, sadece alım işini yapıyorsunuz, bırakın belediyeler de istedikleri yere satsınlar, diğer kamu kurum ve kuruluşları da istedikleri yere satsınlar.

Ciddi bir yatırım yapmanız gerekiyor. Bütün yerlerde depolama alanlarınızda beton sıkıntınız var, bizde 1999'da deprem nedeniyle parçalanmış, Aliğa'da aynı problemlerimiz var. Bunları düzenlemek bir yatırım işi, yine bir kaynak aktarmak gerekiyor.

"Teknik personeli tamamladık." diyorsunuz ama prosedürünüz çok uzun. Şimdi tek tek baktım prosedürünüze nasıl hurdayı topluyorsunuz diye. Baktığımız zaman o prosedüre, önce kurumlar Hurda İşletme Müdürlüğüne bildiriyorlar, sonra müdürlük tarafından alım programına dâhil ediliyor, daha sonra müdürlük yetkilileri hurda malzemeyi inceliyor ve rapor düzenleniyor, yerine gidiyor, rapor düzenleniyor, daha sonra teslim alıyor ve nakliye işini yapıyor, yapıyor, yapıyor. Tabii, bu bir süreç sonuçta. Belki bazıları üç beş ay sürüyor, bazıları çok erken çözülüyor, bilemiyorum buradaki verimliliğiniz nedir ama böyle bir tespit yaptınız mı hurdanın alınması ve değerlendirilmesinde geçen süreç, periyot nedir? Ama benim gördüğüm, Sayıştay raporlarından tespitim ciddi bir aksaklığın olduğu o konuda. Ha bununla uğraşmaz başka kurumlar, özel de bununla uğraşmaz, daha hızlı bertaraf etme, daha hızlı değerlendirme yöntemlerini seçerler diye düşünüyorum. Nakliyelerde çok aksaklık olduğu tespit edilmiş.

Bir de gemi söküm işinde ciddi tonaj farkları, sizin alırken yaptığınız tespitler ile sonunda, işleme sonucunda çıkan tonajların çok farklı olduğu görülmüş. Bu da bir yönetim zafiyeti bana göre. Yani oradaki teknik personelin bu işi alırken... Çünkü bir fiyat teklifiyle gidiyorsunuz, gemiyi alabilmek için bir tonaj belirliyorsunuz, oradaki eksiklik mi diyeyim diyor ama böyle bir tespit de yapılmış. Onun için, bence devlet kurumunun böyle hurda işiyle uğraşmasını hele bu yüzyılda -bilemiyorum diğer ülkelerdeki örnekleri nasıldır ama- artık ben gerçekçi bulmuyorum. Yavaş yavaş bunu işleyebilecek, o hizmet alımı yaptığınız firmalar bunları yapabilirler çok rahatlıkla, biz bırakıyoruz dersiniz kendi işletmelerini kurarlar. Ama dediğim gibi bir taraftan da şeye bakıyorum, maliyetine bakıyorum, ciroya bakıyorum, işletme masraflarının karşılanmasına baktığım zaman da haklısınız diyoruz. Ama bir karar verilmesi lazım, ya yatırım yapacaksınız, teknolojiyi yenileceksiniz, üretimi daha çok kendi imkânlarınızla yapmaya çalışacaksınız ya da üretimden çıkacaksınız deyip teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Şimdi, Sayıştayın görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Olayın iki boyutu var efendim. Bir tanesi çevre boyutu, birinci olay. Bunu biz sadece bir makine veya benzeri belediyelerin sattığı malzemeler olarak düşünmememiz lazım. Stratejik kurumlar var, mesela az önce millî savunma gündeme geldi, kimyevi üretim yapan kamu kurumları var. Onun için, ihtisaslaşmış bir kamu kurumunun bu konuda görev yapması da çevre açısından çok önemli, birinci olay bu. İkinci olay, hiçbir kurum bedelsiz bu hurdasını Makine Kimyaya teslim etmiyor. Sanayi Bakanlığında bir komisyon fiyatları belirliyor, belirli bir ücret karşılığı devrediliyor. Yani bunu tutup da kendi istedikleri şekilde satma yerine, belki az kazanıyorlar, belki fazla kazandıkları konular da oluyor. Onun için, bedelsiz devretmediklerini de arz etmek isterim.

BAŞKAN – Biraz da para ödesin Makine Kimya canım.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN - Ödüyoruz efendim.

BAŞKAN – Belediyelere de ödeyin.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN - Tabii, tabii, ödüyoruz, bedelsiz almıyoruz.

BAŞKAN – Tamam, bedelsiz almıyorsanız...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Sayıştayın cevabı için bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Sayıştay tabii devletin bir kurumu, devleti de korumaya çalışıyor işte “Kimyasalda uzmanlaşmış bir kurum.” diyor. Gelin o zaman ben Kocaeli’yi bir gezdireyim size hem çöp bertaraf tesisleriyle hem de...

BAŞKAN – Uzman hâli bu Sayın Akar. Yani diğerlerine bırakmayalım, hiç olmazsa bu idare ediyor böyle diyorlar, hiç bilmeyenlere verirsek temelli çevreyi kirletebiliriz diyorlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bundan korkmayalım. Yani şeker fabrikalarını satan bir zihniyet bu hurda işini niye yapar onu anlamış değilim yani, onu ifade etmeye çalışıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akar, teşekkür ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, önerinin 2015’te gündemden çıkarılmasını, 2016’da izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 numaralı öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 4: Kamu İktisadi Teşebbüslerinde İç Denetim birimlerinin kurulmasına ilişkin hususların yıllık olarak yayımlanan Yatırım ve Finansman Kararnameleri ile düzenlenmesi yerine yasal zemini oluşturulmasını teminen 233 sayılı KHK’de gerekli değişikliklerin yapılması ile çalıştırılacak iç denetçilerin çalışma usul ve esasları hakkında düzenlemelerin bir an önce yapılması amacıyla ilgili kurumlar nezdinde girişimlerde bulunulması,

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm buyurun kısaca bir cevap alalım.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN - Efendim bu konudaki düzenlemeler 2014-2015 yılından itibaren yapılmış ancak son yıllarda biraz yavaşlamıştır. Kurumumuzda 7 adet iç denetçi kadrosu ihdas edilmiştir. Bu kadrolara başvurular alınıp eğitimleri yapıldıktan sonra sınavları yapılmıştır ancak atamaları yapılmamıştır çünkü bu daha sonraki yıllarda yapılması gereken genel mevzuat düzenlemeleri henüz tamamlanamamıştır. Genel mevzuat düzenlemeleri kurumumuzla ilgili değil, Hazine tarafından yapılması gereken mevzuat düzenlemeleri, bunlar tamamlanamadığı için bu atamalar gerçekleştirilememiştir. Ancak biz bu iç denetçilik kapsamında da kurumumuzun yapılanmasını devam ettiriyoruz. Bu yıl içerisinde tamamen altyapıyı kurmuş olacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz isteyen Komisyon üyemiz? Yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hazineden temsilci yok mu? Bir cevap alsak. Cevap versin, niye bu hazırlanmamış.

BAŞKAN – Süreç devam ediyor diyor Sayın Genel Müdürümüz ama.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hazine ne yaptı? Üç yıl geçti, niye hazırlamıyorlar? Bizle ilgili değil, atama yapabilmemiz için Hazinesin şey yapması...

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN - Özlük hakları, vesaire gibi düzenlemelerin yapılması lazım. Nereden sorumlu olacak...

BAŞKAN – Hazineden bir cevap alalım.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI DAİRE BAŞKANI MURAT ÇELİKER - Efendim, bu konuda özlük haklarının belirlenmesi için bir kanun çıkarılması gerekiyor, bu kadroların açılabilmesi için.

BAŞKAN – Siz de Meclise topu attınız şimdi.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI DAİRE BAŞKANI MURAT ÇELİKER - 2014 yılında biz bunu Meclise sevk etmiştik, 2014 yılında (1/982) esas numaralı kanun taslağıyla ancak gündeme alınamadığı için kadük kaldı. Biz her fırsatta... Bu sadece Makine Kimyanın değil tüm bu KİT'lerin sorunu. Süreç bir şekilde ilerlemekle beraber özlük haklarında evet bir belirlenememesi sıkıntısı var.

BAŞKAN - Meclisin yoğunluğundan dolayı gündeme fazla gelmedi.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI DAİRE BAŞKANI MURAT ÇELİKER - Biz elimizden geleni Hazine Müsteşarlığı olarak yapmaktayız.

BAŞKAN – Evet, Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Söz almayacaktım ama alayım. Hazine Müsteşarlığı elinden geleni yapıyor. Aslında hiçbir şey yapmıyorsunuz.

Şimdi, Genel Müdür ne diyor? “AR-GE faaliyetlerimizi artırmamız gerekiyor. Türk ordusunun mühimmat ihtiyacını, silah ihtiyacını, teknolojik silah ihtiyacını günün gelişen şartlarına göre yapabilmemiz için AR-GE faaliyetleri artırmamız lazım.” AR-GE’yi de endüstri meslek lisesi bitirmiş teknik elemanlar yapmayacak AR-GE faaliyetini değil mi? Neyle yapacaklar? Kaliteli mühendislerle yapacaklar AR-GE’yi. Ama sizin 657, KİT’lerdeki personel politikanız, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na uygun bir şey yaparsa oraya AR-GE yapacak personel bulamaz, çalışmaz kimse çünkü piyasası daha canlı o işin. Eğer AR-GE yapabilecek nitelikteyse çok daha büyük rakamlarla çalışır. Onun için, bir an evvel... Bütün KİT’lerde var Eti Madende de var bu olay değil mi? İşte şimdi karşımıza Makine Kimyada çıkıyor bu? Bütün KİT’lerde aşağı yukarı bu olay var. Bir an evvel o düzenlemenin yapılması gerekiyor. “2015’te verdik.” 2015’te tabii dönem bitti, e yeni dönemde niye vermediniz? Yani sevk ettiniz mi 2015’ten sonra tekrar?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI DAİRE BAŞKANI MURAT ÇELİKER – Sevk ettik tabii ki ama...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani o zaman Zekeriya Bey, sizden bir açıklama alalım.

BAŞKAN – Buyurun Zekeriya Bey.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli Genel Müdürüm, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bildirdiklerini söylüyorlar ama benim aklıma şöyle bir şey geldi. Şimdi, sizi öncelikle tebrik etmek istiyorum. Siz özel sektörden geldiniz ve gerçekten büyük bir özveriyle orada olduğunuzu biliyorum. Çünkü özel sektör ile kamu sektörü arasındaki maaş, özlük hakkı birçok açıdan büyük bir fark var. Bir hizmet aşkıyla orada bulunduğunuzu biliyorum, o anlamda sizi ve ekibinizi tebrik etmek istiyorum.

Şimdi bu Hazinesinin önerdiği ve belki de Makine Kimyanın talep etmiş olduğu şey, bizim bildiğimiz KİT'lerdeki yeni düzenlemenin bir nevi tekrarı oluyor yani talebi. İşte, özlük hakları artırılıyor, personel artırılıyor falan devam edip gidiyor. Fakat siz az önce konuşmanızın başında çok güzel şeylerden bahsettiniz Makine Kimyayla ilgili, gelecekle ilgili, stok yapımıyla ilgili, güncellenmesi noktasında. Şimdi, benim de en çok dikkatimi çeken şey AR-GE'ye yıllar içinde -Haydar Bey söyledi özellikle yönetimi noktasında da hani birçok noktada da söyledi- hani AR-GE'ye ayrılan payları yıllar içinde görürsek sizin ayırmış olduğumuz payı da daha çok idrak ederiz düşüncesindeyim. Ben AR-GE'nin sadece şey olmadığını düşünüyorum yani işte filan mermi nasıl olacak, işte makineyi şöyle mi yapalım ya da böyle değil, bence yönetim konusunda yani Makine Kimyanın yeniden yönetilmesi noktasında, yeniden organize olması noktasında da bir AR-GE faaliyeti... Yani çünkü ben Bursa'da yaşıyorum yani bir sanayi şehrindeyim. Mesela Robert Bosch var orada, işte Valeo var, Renault var, TOFAŞ var. Yani bunlarla benzeyen bir sanayi yapınız var. Tabii ki ben sizi onlarla kıyaslamıyorum yani sizin hedefiniz kâr değil, belki de hep zarar olsa bile ülkemizin savunmasındaki belkemiklerinden bir tanesisiniz. Bu yönetim konusunda bir AR-GE faaliyetiniz var mı yani nasıl yapılanması gerektiği noktasında? Belki de var olanı tekrar etmekten yeni bir KİT'i... Zaten biz KİT'ler konusunda biliyorsunuz sıkıntıdayız, daha da hantallaştırmak yerine ama Makine Kimya Endüstrisini gelecek yıllara taşıyan yeni bir organizasyon şeması, yeni bir üretim modeli şeması noktasında AR-GE faaliyetiniz var mı? Yoksa, bu konuda çalışma yapmanızı ben özellikle rica ediyorum. Mesela geçen yıllarda da Renault'da ve TOFAŞ'ta grev vardı, ben de arabulucuydum. Oraya gittiğimde, bir şeyi fark ettim Renault'un ve TOFAŞ'ın stoku yok, fabrikada stokları yok diye fark ettim. Çünkü neredeyse tamamını alt t aşeronlara, özel sektöre yüklemiş durumdalar, çok farklı bir model olarak geldi. Stoklarını da onlar tutuyor yani alt t aşeronları tutuyor stoklarını yani kendileri fabrikada ekstra bir stok yapmıyor. O anlamda sizin yeniden bir model noktasında...

Bir de dikkatimi çekti, şimdi dünyadaki birçok... Çünkü siz sadece var olanı tekrar ya da olanı artırarak değil, yeni silahlar, yeni modeller, Türk ordusunun ve dünyadaki bizim savunma konseptimize göre birçok şeyi üretmek zorundasınız. Bu anlamda hemen hemen büyük sanayi kuruluşları, LG, Hyundai ne bileyim işte Caterpillar falan bunların teknik üniversitelerle muazzam iş birlikleri var. Sizin, Bursa'da birçok sanayi odalarıyla işbirliğinizin olduğunu biliyorum ama bir üniversiteyle ya da bir Makine Kimya üniversitesi sadece savunmaya yönelik bir üniversite iş birliğiniz veya bir bölüm ya da yeni bir üniversite çalışmanız var mı? Bunu merak ettiğim için soruyorum. Bence efendim bu talebin özellikle AR-GE noktasında yeniden değerlendirilip ona göre bir modele geçmesi noktasında olması gerektiğini düşünüyorum yoksa bu kanun bugün çıkmaza önümüzdeki yıl çıkacak, bir KİT'e yeni bir personel özlük hakkı koymuş olacağız ama tabii ki burada çalışan arkadaşların da özlük haklarından faydalanmaları lazım, onu da temin etmemiz lazım. Bence bunun izlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, cazibe merkezi hâline getirmek lazım Makine Kimyayı. Hakikaten süper beyinleri sizin değerlendirmeniz lazım, bu da özlük haklarıyla oluyor zannedersem. Onu evet gündemimize aldık, belki de tavsiye olarak Hükûmete de sunarız.

Evet değerli arkadaşlar Sayıştayın görüşünü alıyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Gelişmeler var efendim. Kanun, mevzuat açısından izlenmesinde yarar var.

BAŞKAN – Evet, önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 5- 2010 yılında imzalanan sözleşme kapsamında, Pakistan Savunma Bakanlığının siparişi olarak önce 288 adet ve 2013 yılında da 200 adet olmak üzere temini üstlenilen toplam 488 adet 40 mm Otomatik Bomba Atar (OBA) silah sistemlerinden 2012 yılında teslim edilen 288 adet OBA'da ortaya çıkan teknik sorunlar ve mühimmat uyumu sorunları nedeniyle, kabul görmeyen ve 2014 yılında teslimi öngörüldüğü halde sevk edilemediği için Fabrika stoklarında bekleyen 200 adet OBA ile ilgili olarak;

Kurumca alt yükleniciye ait 9.346.889 TL tutarındaki fatura bedelinin 7.944.855 TL'sinin ödendiği, 2016 yılında da teminat mektubunun iade edildiği,

Kurum tarafından, söz konusu siparişlerle ilgili olarak alıcı Pakistan'a verilen 1,1 milyon ABD Doları tutarında iki ayrı teminat mektubunun bulunduğu,

Teknik sorun ve mühimmat uyumu sorunu çıkan ürünler üzerinde yapılan iyileştirme çalışmaları sonucunda, ürünlerin iyileştirilerek değerlendirilebilir hale getirilebileceği görülmüş ise de, bu iyileştirme çalışmalarının da ek maliyetler getireceği,

2012 yılında sevk edilen 288 adet OBA kabul edilmediği için alıcı tarafında beklerken, 200 adet OBA'nın da Fabrika stoklarında beklediği,

488 adet OBA'nın satış tutarının 10 milyon ABD Doları olduğu,

Alt yüklenici ile ilgili olarak yapılan sözleşme ve şartname değişiklikleriyle ilgili olarak Kurum personelinin sorumluluğu bulunup bulunmadığı hususunun Sayıştay önerisi üzerine Kurum Teftiş Kurulunca incelendiği ve yapılan işlemlerle ilgili olarak personele atfedilecek bir hususun tespit edilmediği hususları dikkate alınarak, söz konusu ürünlerin ekonomiye kazandırılması ve gecikmelerden kaynaklı stok maliyetine meydan verilmemesi için gerekli tedbirlerin alınması,

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Efendim, 40 mm bomba atar kurumumuz tarafından, Kale Kalıp alt yükleniciliğinde üretilerek Pakistan'a verilmiştir, 2012 yılından başlayan bir süreç. Burada ilk parti teslimat yapılmış ancak burada teslimat testlerinde başarılı olmasına rağmen Pakistan'a gidip Pakistan ürünler kullanılmaya başladıktan sonra belli sıkıntılar, belli şikâyetler olduğu tarafımıza ifade edilmiştir. Bunun üzerine yaptığımız incelemeler ve çalışmalarda gördük ki silah ile Pakistan'ın kullanmakta olduğu mühimmat arasında bir uyumsuzluk söz konusu. Normal şartlarda kabulü yapılmış olan, teslim alınmış olan bir ürünün daha sonradan bu türlü bir şikâyet neticesinde kabulünün yapılmaması gibi bir noktaya gelinmesi başka bir ülkeyle olmuş olsa uluslararası ticarete kabul edilebilecek bir husus değildir. Ancak, ülkemizin Pakistan'la olan yakın ilişkileri nedeniyle biz bu konunun kurumumuz tarafından, kurumumuz uhdesinde çözümüyle ilgili çabalar gösterdik. Bugüne kadar da geldiğimiz noktada artık son aşamaya gelmiş durumdayız ve inşallah bu sene içerisinde bu konu çözümlenmiş olacak. Şöyle ki: Mühimmattan kaynaklanan uyum sorununu tespit ettikten sonra farklı mühimmatlarda da çalışabilmesine yönelik olarak 5 tane silahı Pakistan'dan getirerek kurumumuzda iyileştirmelerini yaptık, testlerini yaptık. Sadece eksi 40 derecede yapılan atışlarda bir sıkıntı gördük.

Bu arada, Pakistan'ın öngördüğü test kriterleri NATO test kriterlerinin çok daha sıkılaştırılmış hâli, çok daha zor hâli. Yani iki ülke arasındaki iyi niyet yaklaşımlarının yanında bir de kurumumuzu iki arada bir derede bırakan böyle bir zorluk var.

Sonuç itibarıyla, yıl başında Pakistan'da yapılan testlerde başarı sağlandı. Sadece, biraz önce belirttiğim gibi eksi derecelerde atılan mühimmatlarda bir sıkıntı görüldü. Bunu da düzelttik. Önümüzdeki hafta 8 Nisan-14 Nisan tarihleri arasında ekibimizle Pakistan'a silahları götürüp burada yeniden testlerini yapacağız. Biz bu testlerle sürecin tamamlanacağını ümit ediyoruz. Pakistan makamlarıyla da yaptığımız görüşmeler neticesinde aslında silahtan memnun olduklarını ancak başlangıçta kriterleri çok sıkı belirlemek suretiyle ve kontrolsüz NATO klasifikasyonunda olmayan mühimmatları da ucuz olduğu için kullanmak suretiyle böyle bir sıkıntıya neden olduğunun kendileri de bilincindedirler.

Teşekkür ederim. Arz ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Komisyon üyelerinden söz isteyen olmadığına göre Sayıştayın görüşünü alıyoruz.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Efendim, mal teslimatı tamamlanıncaya kadar izleyelim arzu ediyoruz.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, hemen hemen süreçler tamamlanmış.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tamamlanmış değil testler var efendim yurt dışındaki, son testler var.

BAŞKAN – Testler de başarıyla tamamlandığına göre veya...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Konuşmadık ama bunlar bir defa dışarıya yaptırılıyor. İki...

BAŞKAN – Ne dışarı yaptırılmış?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Farklı bir firmaya yaptırılmış. Bunu Makina ve Kimya pazarlamış. Makina ve Kimya bunun doğru testlerini yapmamış, çok soru var. Çok sorun var burada.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm...

Efendim?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) - Silahların modernizasyonu için ne kadar ilave harcama yapılmış?

BAŞKAN – Bir saniye.

Evet Sayın Erdoğan soru soruyor.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) - Sayın Genel Müdürüm, şimdi bu silahların o testleri geçmesi için siz bunun üzerinde yeni çalışmalar yaptınız, bunun kurma maliyeti nedir? Aradaki farkı kurum mu karşılayacak yüklenici firma mı karşılayacak, bunu da bir izah edebilirsiniz mutlu oluruz.

BAŞKAN – Evet, Sayın Zekeriya Birkan, buyurun.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) - Sayın Başkanım, burada Sayın Genel Müdürüm açıklamaları yaptı. Yani buradaki sorun satılan ülkenin kalitesiz malzeme kullanmasından kaynaklı yoksa makinede bir şey yok, mühimmatta bir sorun var. Bununla ilgili de yine NATO standartlarının ötesinde bazı şeyler talep edilmiş, onlarla ilgili de çalışma yapmışlar. Kaldı ki Pakistan bize dost bir ülke, bence bu tür şeyde kâr/zarardan çok, sıkıntının giderildikten sonra görüşmelerle, sulh yoluyla bu işin çözülmesi gerekiyor. Bunda da son aşamaya gelinmiş. Zaten Genel Müdürümüz kendi kurumunun menfaatlerini zaten bu koruyan bir durumda. Bana göre bir kâr/zarar hesabı da olmaması lazım yani bizim bunları Pakistan'a vermiş olmamız da en son bir eksi kırk derecede bir sorun çıkmış, onu da halletmişler. Bana göre gündemden çıkarılması gerekiyor. “Testler bitmiş.” diyor zaten.

(“Testler var” sesleri)

BAŞKAN – Evet, testler var. Komisyon üyelerimiz arasında tabii gündemden çıkarılmasını isteyenler var, izlemede kalmasını isteyenler var ama çoğunlukla izlenmesi yönünde bir talep var. Ben de Komisyon üyelerimizin talebi doğrultusunda önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum, Sayıştayın görüşü de bu noktada. Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sorularımız...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, Sayın Genel Müdürümüz soruları alıyor, sorular bittikten sonra, öneriler gündemden...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Sayın Başkan, öneriyi görüşürken öneriyle ilgili bir soru sorulduğunda...

BAŞKAN – Sayın Akar, şimdi aslında konu açık. Ben Komisyon üyelerinin talebi doğrultusunda görüş bildirdim, öyle oyladık ama zaten testler tamamlanmış. Zekeriya Bey’in ifade ettiği gibi Makina ve Kimyanın burada zerre kadar bir eksigi yok, sadece Pakistan’ın eksik veya ucuz malzeme kullanmasından dolayı, NATO standartlarında kullanmadığından dolayı bu silahlardan istedikleri verimi alamamışlar. Ama Pakistan’la olan ikili ilişkilerden dolayı Makina ve Kimya sesini çıkarmamış, itiraz etmemiş tekrar onların istediği şekilde, Pakistan’ın istediği şekilde veya her türlü mühimmatta kullanılacak şekilde silahları revize etmiş, göndermiş, bu hafta da tamamlanacak zannedersem. Ama içimizde bir şey kalmasın Komisyon üyelerimizin de talebi doğusunda, Sayıştayın talebi doğusunda izlemede bırakalım dedik.

Artı madem Sayın Erdoğan’ın birkaç sorusu oldu Sayın Genel Müdürüm, not aldıysanız, cevap edebileceksiniz şimdi verin, eğer cevabınız hazır değilse, arkadaşlar hazırlasınlar, en son geneli üzerinde görüşmelerden sonra cevap verebilirsiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - İzlemede kalmasını oyladık Sayın Akar. İzlemede kalıyor zaten.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben usul hakkında konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizim önerilerde yönelttiğimiz soruları Sayın Genel Müdürtün konuşmasından önce veya sonra, cevabından önce veya sonra fark etmez o önerinin içerisinde cevaplaması gerekiyor. Eğer konuya vâkıf değilse, veri gerekiyorsa tabii ki sonunda cevaplayabilir. Bu, bu kurum için geçerli değil bütün bundan sonraki -bugün başladık- kurumlar için. Yani biz soruyu soralım, en sonunda genel görüşmede cevabını alalım diye bir şey yok. Konunun açılması, önerinin daha detaylandırılması anlamında soruların cevapları da önemli tabii. Yani usulü böyle devam edersek, hep böyle yaptık, bir yanlışlık, bir eksiklik yapmamış oluruz.

BAŞKAN - Zaten ucu açık bir görüşme yapıyoruz Sayın Akar yani herkes sorusunu soruyor. Usulü biz belirliyoruz zaten Sayın Akar, istediğimiz şekilde. Sayın Erdoğan’inkini biraz pas geçtik belki ama...

Evet, Sayın Erdoğan’ın sorusuna cevap verelim Sayın Genel Müdürüm.

Buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Diğer başlıklarla ilgili de aldığım notlar vardı, hepsine birlikte mi vereyim yoksa bu soruya mı?

BAŞKAN - Yok, sadece bu önerideki bu soruya, diğer başlıklarla alakalı soruya daha sonra geneli üzerinde cevap vereceksiniz.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMETTAŞKIN – Efendim, konuşmamda da arz ettiğim üzere Pakistan’a ilk sevkiyatı yapılan ürünler Türkiye’de test edildiği zaman, Türkiye’deki kullanılan mühimmatla test edildiği zaman herhangi bir problemle karşılaşmamıştır. Test kriterlerinin tamamını, Türkiye’de yapılan testleri de başarıyla geçmiştir. Ancak daha sonraki kullanımlarda Pakistan birimlerinin farklı mühimmat kullanmaları ve NATO standardına uygun olmayan mühimmatlar kullanmaları nedeniyle bu sorun çıkmıştır. Aslında, normal bir ticari faaliyet olarak baktığımızda bizim bu şikâyeti hiç dikkate almamamız gerekirdi ancak iki ülke arasındaki iyi ilişkileri dikkate aldığımız için bu şikâyeti biz dikkate aldık ve çözümlemeye çalıştık. Şu anda da sürekli olarak Pakistan’a verdiğimiz diğer silah ve mühimmatlarımız var, bunlarda herhangi bir sorunla karşılaşmıyoruz. Ayrıca, bu iyi ilişkilerin yanında kurum olarak da bu satış ilişkilerimizden kaynaklı sebeplerle müşteri ilişkilerimizi kaybetmemek adına da biz bu sorunu bu şekilde çözme yoluna gittik.

Zararı kimin karşılayacağıyla ilgili bir husus sorulmuştu. Efendim, bu konuda alt yüklenicimizle görüşmelerimiz devam ediyor. Belki sonuçta mahkemelik bir durum ortaya çıkacak büyük bir ihtimalle. Biz tabii böyle bir mahkemelik durumu ortaya çıkmadan konunun çözülmesi için de gayret gösteriyoruz.

BAŞKAN - Siz zararı alt yükleniciye yüklemek mi istiyorsunuz? Niye?

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Bir kısmını, kendisiyle ilgili olan kısmını, varsa eğer...

BAŞKAN - Madem bir eksığınız yoksa bizim ikili ilişkilerimizden dolayı alt yüklenicinin ne günahı var? Madem eksik değil, bir şey değil, hadi biz iki ülke arasında... Yani burada kim alt yüklenici bilmiyorum ama.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Kale Kalıp efendim.

BAŞKAN - Bilmiyoruz yani şimdi nasıl bir şirkettir, nedir, o bizi ilgilendirmiyor. Ama burada gelinen noktaya baktığımızda şimdi, siz diyorsunuz ki: “Bizim suçumuz yok, hiç bir şeyimiz yok ama sırf Pakistan’la ikili ilişkidir dolayı biz bunu yürütüyoruz ve müşteri kaybetmek istemiyoruz.” Alt yüklenicinin ne günahı var bu işte? Yani öyle değil mi arkadaşlar? Yani biraz da...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) - Bir de bu zararın miktarı ne?

BAŞKAN – Eksikimiz varsa bunu söyleyin bize, alt yüklenici bir eksiklik yaptıysa bunu biz de bilelim ama alt yüklenicinin bir eksikliği yoksa... Şimdi “Makina ve Kimya zarar etmesin, bizim ikili ilişkilerimiz de Pakistan da zarar görmesin, hadi ver alt yükleniciye, zararı yükle ona, gitsin.” diye bir mantık bence doğru bir mantık değil. Ticarete böyle bir şey olmaz herhâlde diye düşünüyorum. Yani Makina ve Kimya kendi gücünü kullanarak alt yükleniciye bu zararı yüklemesin.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Efendim, iyi niyetli bir şekilde firmayla görüşerek çözeceğiz. Firma kötü niyetli değil.

BAŞKAN – Tabii, alt yüklenici de Makina ve Kimyayla iş yaptığından dolayı bizim Pakistan’a bakışımız, o size bakması lazım biraz herhâlde, onu o yönde...

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Başka işlerimiz de var firmayla giden.

BAŞKAN – Neyse, tamam.

Öneriyi oynamıştık, başka açıklanmayan, cevaplanmayan soru kalmadığına göre, cevaplarımızı aldık.

6’ncı öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 6.- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve (Ek 17’de) listelenen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm

Bu teamül gereği zaten standart bir cevabı var bunun.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Sayın Başkanım, yine cevap vermedi Genel Müdür beyefendinin sorusuna?

BAŞKAN - Zararın miktarını çıkarttınız mı Sayın Genel Müdürüm?

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Zararın miktarı şu an henüz kesinleşmedi, belli tahminlerimiz var ancak bunun sipariş bedeli bütçesi içerisinde kalması için özen gösteriyoruz.

BAŞKAN - Sayın Sertel, alt yüklenici ne kadar yüklenecek, daha belli değil, hesap yapıyorlar daha, pazarlık yapıyorlar anladığım kadarıyla.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sadece süreç içerisindeki iyileştirme maliyeti gelecek, geçmese tüm maliyet...

BAŞKAN – Bir de şu anda zarar belli değil, pazarlıklar devam ediyor herhâlde alt yükleniciyle.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Bir diğer alternatif olarak da Pakistan’a şunu önerdik: “Bu silahları geri alalım biz başka müşterilere satalım.” diye. Bunu istemediler çünkü ihtiyaçları olduğunu belirttiler ve bunu istemediler. Çünkü başka müşteriler tarafından daha yüksek fiyatlarla hatta bu günümüzün konjonktüründe...

BAŞKAN – Niye illa zarar diyoruz, belki kâr yapacaksınız?

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – O çok olası görünmüyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Yani revize maliyetini Pakistan’a yüklemeyecek misiniz?

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Hayır yükleyemeyiz.

BAŞKAN - Aynı şey devam edecek o fiyattan öyle mi?

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Evet, anlaştığımız birim fiyatlarla.

BAŞKAN – Evet, 6’ncı önerinin cevabını bekliyoruz Sayın Genel Müdür.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi için özen gösterilmektedir.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Önerinin izlemede kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurumun 2016 yılına ait Sayıştay raporunda 4 adet öneri bulunmaktadır. 2016 yılına ait 2 ve 3 numaralı öneriler 2015 yılı önerileriyle aynı mahiyette olduğu için 2015 yılıyla birlikte işleme alınarak görüşmeleri tamamlanmıştır. Bu nedenle, kurumun 1 ve 4 numaralı önerilerini sırasıyla görüşmelerine başlıyoruz.

Öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1: Kurumun fabrikaları ve diğer ilgili birimlerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yurt dışından temini gereken muhtelif hammadde, malzeme ve ürünlerin tedariki için çıkılan ihalelere son zamanlarda bazı ülkelerin teklif vermekten imtina ettikleri, yurt dışı satıcılara yetkili makamlarınca ihraç izni verilmemesi nedeniyle bazı sözleşmelerin iptal edildiği, bir kısmı ile ilgili ihraç izinlerinin bir yılı aşkın süredir beklediği, bazılarında ise yurt dışı bankaların ödemeye ve kesin teminat vermeye aracılık etmekten kaçındıkları dolayısıyla kurumun üretim ve işletme faaliyetlerinin bu durumdan olumsuz yönde etkilendiği belirlenmiştir. Tüm bu gelişmeler dışa bağımlılığın olabildiğince

ortadan kaldırılmasının ve üretimde yerileştirme ve millileştirme çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmesinin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Bu itibarla, yurt dışından temininde sorun yaşanan malzeme ve ürünlerle ilgili alternatif tedarik imkânlarının araştırılmasının yanı sıra, ithal ürünlerin, özellikle üretim faaliyetlerinde kullanılan hammadde ve malzemelerin yurt içinde üretimi sağlanarak mamullerin tümüyle yerileştirilmesi ve millileştirilmesini sağlamak üzere ilgili kurum, kuruluş ve paydaşlar ile yerli sanayiciler nezdinde yoğun çaba ve girişimlerde bulunulması, bu konuda AR-GE çalışmalarına ağırlık verilmesi,

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN - Şunu arz ederek başlamak istiyorum konuşmama: Kurumumuzun üretmiş olduğu toplam ürünler içerisinde yerlilik payı yüzde 92’dir. Buna diğer savunma sektöründe faaliyet gösteren kurumlar açısından baktığımız zaman yaklaşık yüzde 50-60’lar mertebesinde dir çünkü diğer kurumların yurtdışı bağımlılıkları çok daha yüksek oranlardadır. Her ne kadar yüzde 8’lik bir dış bağımlılık söz konusu olsa da bunu da ortadan kaldırmak ve bilhassa bazı gecikmelerin ya da birtakım sıkıntıların üstesinden gelmek adına çalışmalarımız devam ediyor. Bilhassa Avrupa Birliği ülkelerinin bazılarında ve son zamanda da Amerika Birleşik Devletlerinden bazen açık, bazen kapalı olarak ambargo yahut da siparişlerimizin geciktirilmesi, ihracat izinlerimizin geciktirilmesi şeklinde uygulamalarla karşı karşıya kalıyoruz. Bunların en önemlileri, kurumumuz açısından da önemli olan kimyasallar. Konuşmamın başında arz ettiğim gibi kurumumuzun yedi gelişme ekseninden bir tanesi ülkemizde üretilmeyen ve dışa bağımlılığı bulunan bu kimyasal ham maddelerin üretimiyle ilgili çalışma yapmak ve bunların seri üretim hatlarına kurmak. Son zamanlarda Savunma Sanayii Müsteşarlığı uhdesinde yürütülen bir projeyle ve TÜBİTAK’ın geliştirmesini yapacağı Makina ve Kimyanın da seri üretimini yapacağı örneğin en önemli iki kimyasal olan RDX ve HMX’ten bahsetmek isterim. Bunun dışında, üniversitelerle yaptığımız geliştirmelerin neticesinde bugüne kadar HMX, MTO ve TATB gibi kimyasalları geliştirdik. Bunların kurumumuz bünyesinde seri üretimlerinin yapılması için hat kurulumu çalışmalarımız devam ediyor.

Diğer yandan, alt yüklenicilerle olan ilişkilerin daha iyi bir platformda devam ettirebilmesi amacıyla yönelik olarak yan sanayi yahut da alt yüklenici firmaların bir portföyünü kurumumuz bünyesinde oluşturduk. Ayrıca Savunma Sanayii Müsteşarlığında devam eden Endüstriyel Yetkinlik Değerlendirme ve Puanlandırma sisteminin, kısaca EYDEP olarak adlandırılan sistemin içerisinde aktif olarak yer aldık. Bu sistemin de amacı savunma sanayisinde iş yapan şirketlerin yetkinliklerini değerlendirip ona göre kabiliyetleri ölçüsünde kendileriyle iş yapılmasının önünü açmak. Diğer taraftan, tabii ki bizim her ne kadar burada AR-GE olarak isimlendiriyorsak da yaptığımız faaliyetlerin büyük bir kısmı ÜR-GE kapsamında değerlendirilmesi gereken faaliyetlerdir. Bunun da altını çizmek istiyorum.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayıştayın görüşünü alacağım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Konunun ehemmiyetine istinaden izlemek istiyoruz efendim.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 6.- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN - Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesine özen gösterilmektedir.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer öneri ve tavsiyelerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Varsa okutup işleme alacağım. Yok.

Böylece önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır. Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Sayın Genel Müdürüm, sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Geneli üzerinde görüşme açıyorum.

Söz almak isteyen? Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Ben de bu yeni dönemin hayırlı olmasını diliyorum. Burada sorduğumuz sorular, yaptığımız konuşmaların hepsi KİT'lerin daha verimli hâle gelmesi ve Türkiye'ye daha yararlı hizmetler üretmesi açısından önemli ve gerekli diye düşünüyorum. O vesileyle ben Sayın Genel Müdüre bazı sorular çıkardım, bunların yazılı yanıtlarını istiyorum. Böylece, kafamdaki bazı değerlendirmeleri daha rahat yapacağımı düşünüyorum.

Kurum Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarının yüzde kaçını karşılamaktadır? Savunma sanayisinde özel sektör ve dışa bağımlılığın azaltılması -az önce konuştuğumuz- çalışmaları nasıl yürütülmektedir? Ülkemizin savunma sanayisinde dışa bağımlılık oranları ne zaman sıfırlanabilir? Hangi orandan geriye doğru ne zaman düşebilir? 15 Temmuz sonrası yabancı ülkelerin Türkiye'ye silah ve hammadde vermediğine ilişkin çok değişik haberler okuduk, duyduk. Bu durum yaşandı mı, hâlâ devam ediyor mu? Yani ilişkilerde bir gerginlik dönemi MKE açısından bitti mi? Yine, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından kişisel silah satışlarında bir artış olmuş mudur? Kurumunuz tarafından üretilen tabancaların son üç yıldaki satış grafiğinde bir artış söz konusu mudur? Ülkemizde üretilen veya yurt dışından getirilen kaçak silah sayısına ilişkin bir araştırma var mıdır kurumun, varsa bu son üç yıllık rakamlar nelerdir? 15 Temmuz darbe girişiminin ardından FETÖ'cü olduğu gerekçesiyle kurumdan atılan ve tutuklanan kişi sayısı kaçtır? Darbe girişiminin ardından emeklilik işlemleri durdurulmuştu bir süre, bu süreç normale döndü mü? 15 Temmuzdan sonra kurumunuzdan kaç kişi emekli oldu? Silah fabrikası Müdürü Mustafa Tanrıverdi tutuklanmıştı. Bunun tutuklanmasının ardından MKE'de bu tip olaylara yönelik yani casusluğa ilişkin ne gibi önlemler aldınız? Kurumun yeniden yapılanmaya gireceği ve ASELSAN benzeri bir yapılanma olacağını ifade ettiniz. Bununla ilgili çalışmayı başlattınız mı? Nasıl bir yapılanma olacak ve bu çalışmalar ne zaman sona erecek?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Sertel.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, kısa cevap verecekleriniz varsa...

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Yazılı olarak cevap vereceğiz ancak kısa cevap vermek istediklerim de var.

BAŞKAN – Buyurun.

MKE GENEL MÜDÜRÜ AHMET TAŞKIN – Kurumumuz tabanca üretmiyor, sadece yurt içinde üretilen ya da yurt dışından getirdiğimiz tabancalar kurumumuz aracılığıyla satılıyor.

Diğer taraftan, yeniden yapılanmayla ilgili daha önce de söz konusu oldu, 2005 yılında başlayan bir çalışma bugüne kadar devam etmiş ancak sonuçlandıramamış. Geçtiğimiz yıl yasa taslağı hazırladık, mart ayı içerisinde de Sayın Bakanımız Nurettin Canikli tarafından Bakanlar Kurulunda sunumu yapıldı, sanırım önümüzdeki günlerde yasa taslağı Mecliste görüşmeye indirilecek.

Kurumun anonim şirket statüsüne dönüştürülmesi bilhassa Kamu İhale Kanunu'ndan ve Devlet Personel Kanunu'ndan kaynaklanan rekabetçi bir şekilde üretim yapamaması şeklinde neticelenen mevcut yapısının iyileştirilmesi öngörülmüyor efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ederim Başkan.

Kurumun genel görüntüsüne baktığımızda reorganizasyona ihtiyaç duyulduğu görülüyor, umarım reorganizasyon bir an evvel yapılır, şirketin yapısı değiştirilir. Niye söylüyorum bunu? Son beş yılda şirketteki yatırımların gerçekleşme oranlarına baktığımızda, 2012'de yüzde 29, 2013'te yüzde 25, 2014 yüzde 21, 2015'te yüzde 46, 2016'da yüzde 50 civarında. Kurum -biraz evvel görüşmelerin başında söylediğim gibi- bir defa yatırımı gerçekleştiremiyor, bu bir eksi bir not baktığınız zaman kurumun değerli genel değerlendirilmesinde. Boş işçilik saatleri çok önemli; örneğin, mühimmat grubunda yüzde 36 oranında boş işçilik var, bunun tutarı da 19 milyon lira tutara baktığınızda ki diğerlerini söylemiyorum. Yine, biraz evvel planlamadan kaynaklanan, siparişlerden kaynaklanan gecikme cezalarını konuştuk; bu da yekûn tutuyor, ciddi bir yekûn tuttuğunu görüyoruz. Genel imal giderleri payı 2012 yılında 22 milyon TL iken, son beş yılda yüzde 171 artmış, 61 milyon TL olmuş. Boş işçilik yüzde 190 artmış. Bunlar, genel olarak değerlendirildiğinde, fazla kriterlere bakmadan aslında kurumun iyi yönetilmediğinin bir göstergesi olarak net ortaya çıkıyor.

Yine, Borusan Roket ve Patlayıcı Fabrikası değerlendirildiğinde, program ve gerçekleşme oranlarına baktığımızda 2016 yılında 5 kademe yapmışsınız; yüzde 1, yüzde sıfır, yüzde 19, yüzde 1, yüzde 4. Tabii, şimdi şunu da söylemek istiyorum: Eğer Silahlı Kuvvetler sipariş vermiyorsa o fabrikanın çalışma şansı veya kapasitesini kullanma şansı yoktur; o zaman sipariş çeşitlerimizi çoklandırmalıyız ya da fabrika artık işlevini yitirmişse duran fabrikanın da maliyeti var, giderleri var, işçilik gideri var, bakım maliyeti var, birçok maliyet içine giriyor. Bu da sizin kurum, zarar eden bir kurum hâline dönüşüyor. Eğer bu fabrikalar, işte roket bölümü kullanılmayacaksa tasfiye edilip daha teknolojik, daha yeni bir üretim modeline veya farklı bir ürüne geçilebilir. Kapasite kullanım oranlarına baktığımızda zaten teorik olarak programda olmadığı için kapasitede kullanılamıyor, onları da söylemeye gerek yok. Yine buna rağmen de burada bir 845 bin liralık gecikme cezası oluşmuş. Tek tek incelendiğinde hepsinde aynı şeyi görülmüyor, program ve programların gerçekleşme oranı yani planlamanın zayıflığı, kapasite ve kapasite kullanım oranlarının düşüklüğü. Böyle bir şey de işletmenin yani özel sektörde teorik olarak baktığımızda, tamam devlet sektörü diyoruz ama kâr etmesi, kâr da geçtik, kendi en azından işletme maliyetlerini bile çıkartması zor görülüyor.

Hurdayı biraz evvel konuştuk, hurda konusunda önerimi tekrarlıyorum: Seymen Hurda organize sanayi bölgeleri içerisinde yere alınabilir ve orası da değerlendirilebilir yer olarak ama benim temel görüşüm, hurdadan yavaş yavaş çıkılmasıdır.

Genel Müdürlüğümüz tabii çok uzun yıllar özel sektörde çalışmış, şimdi devlette çalışıyor. Artık inanıyoruz yapacağınızı söylediğiniz şeylere veya reorganizasyona, umarım gerçekleşir. Tabii reorganizasyon sizin elinizde değil ama diğerleri, kapasite artırımı, yatırımın gerçekleşme oranları veya yeni ürünlerin geliştirilmesi konusundaki, AR-GE faaliyetlerinin geliştirmesi konusundaki taleplerinizi

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

04.04.2018

T: 1

O: 1

veya o konudaki tutumunuzu destekliyoruz. Umarım gelecek yıl burada olursak, bu haberleri bize verirsiniz daha müjdeli bir şekilde “Bunları, bunları yaptık.” diye. Bu kurumu da -altı yüz yıllık kurum madem- bu ataletten hep beraber kurtarmış oluruz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Evet, değerli arkadaşlar, şimdi, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2015 ve 2016 yılı hesap dönemlerinde ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup, ibraza sunacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2015 yılı bilançosu ve 47.754.549,87 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2016 yılı bilançosu ve 887.587,69 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvip sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumun Genel Müdürlüğünün 2015 ve 2016 yıllarına aittir üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sümer Holding Anonim Şirketinin 2015 ve 2016 yıllarına ait komisyon toplantısına geçmek için on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati :12.58

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.13****BAŞKAN: Uğur AYDEMİR (Manisa)****BAŞKAN VEKİLİ: Ertuğrul SOYSAL (Yozgat)****SÖZCÜ: Tamer DAĞLI (Adana)****KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)**

BAŞKAN – Kıymetli Komisyon üyelerimiz, 1'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

2.- Sümer Holding AŞ'nin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN - Toplantımıza Sümer Holding Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle başlıyoruz. Ancak önce Sayın Yönetim Kurulu Başkanımızdan başlamak üzere, Komisyonumuza katılan yetkililerden kendilerini tanıtmalarını rica ediyoruz.

Buyurun.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi sunumlarını yapmak üzere Sayın Genel Müdüre söz veriyorum.

Buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri ve kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri; sizleri şahsım ve holdingimizin mensupları adına saygıyla selamlıyor ve Sümer Holding AŞ Genel Müdürlüğü hakkında kısa bilgi arz etmek istiyorum.

1933 yılında kurulan Sümerbank, daha sonra iktisadi devlet teşekkülü ve KİT olmuş, 1987 yılı itibarıyla da özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Şu ana kadar bünyesinde 13 tane kamu iktisadi teşekkülünü barındırmaktadır. Bunlar: Türkiye Yapağı ve Tiftik AŞ, Köyteks Yatırım AŞ, Akdeniz Sanayi ve Ticaret AŞ, Türkiye Ziraat Donatım AŞ, Türk Motor Sanayi ve Ticaret AŞ, Turban Turizm AŞ, Türkiye Selüloz Kâğıt ve Fabrikaları AŞ, Türkiye Gübre Sanayi Anonim Şirketi, Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Anonim Şirketi, Sümer Halıcılık ve El Sanatları ve Ticaret AŞ, TTA -eski adıyla TEKEL- Gayrimenkul. Sümer Holding bu KİT'leri bünyesinde bulunduran bir depo KİT pozisyonundadır. 2007 yılında Türkiye Demir Çelik İşletmelerine devrolan Adana Attepe'de 2 adet, Hekimhan Karakuz'da 1 adet olmak üzere maden sahasındaki redevans sözleşmeleri karşılığında işletme yapılmaktadır.

Sayın Başkan, sayın üyeler; bugün itibarıyla Fethiye Göcek'te 1 adet iskelesi, Adana Attepe'de 2 adet ve Malatya Hekimhan Karakuz'da 1 adet olmak üzere toplam 3 adet maden sahası, 1 bağlı ortaklığı ve 11 iştirakiyle Türkiye'nin çeşitli vilayetlerinde 10 milyon 530 bin 27 metrekare yüz ölçümüne tekabül eden, 1.366 adet taşınmazı bulunan holdingimiz toplam 174 personeliyle çalışmalarını sürdürmektedir.

Sayın Başkan, sayın üyeler; Sümer Holding AŞ Genel Müdürlüğünün iş ve işlevleri hakkında kısaca bilgi sunmaya çalıştım. Sözlerime son verirken yüce Meclisimizin mümtaz temsilcileri siz Sayın Başkan ve üyelere, tespit ve önerileriyle çalışmalarımıza olumlu katkılarda bulunan Sayıştay Denetim Grubu Başkanı ve denetçilerine, katılımlarından dolayı da kamu kurumlarımızın değerli temsilcilerine teşekkür eder, şahsım ve mesai arkadaşlarım adına saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi 2015 yılına ait alt komisyon raporunda yer alan 3 adet önerinin sırasıyla görüşmelerine başlıyoruz.

Öneriyi okutuyorum, buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri: Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonuna iletilmesi uygun görülen öneriler aşağıdadır:

1)Kuruma ait araziler üzerinde üçüncü kişilerin gelir getirici faaliyetlerinin tespiti ve bunlardan işgal ve kira bedeli alınması için çalışma yapılması.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, cevap vermek üzere buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Genel Müdür Yardımcımız Şifa Bey cevap verecek efendim.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİFA TURAN – Samsun ili Terme ilçesi Taşpınar köyüne kayıtlı 112 ada, 59 parsel, 33.943 metrekairelik taşınmazın özelleştirilmesi amacıyla Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından birkaç kez ihaleye çıkmış ancak satış gerçekleştirilmemiştir. Samsun Terme Taşpınar köyünde 2 parselde toplam 45 dönümlük arazi üzerinde bulunan ağaçların bakım, budama, gübreleme, ilaçlama, sulama ve benzeri çalışmalar yapılamadığından fındık ağaçlarından elde edilebilecek ürün yok denilebilecek kadar azdır. Mahallinde yapılan incelemeler neticesinde arazinin kiralanmasına ilişkin bir talep de olmadığı görülmüştür.

Balıkesir ili Altıeylül ilçesi Ovabayındır köyünde 8.300 metrekaire yüz ölçümlü taşınmaz tarım arazisi niteliği taşımayan mera özelliğinde boş arsa olup aynı şekilde tarım arazisi niteliğinde olmayan 9.400 metrekaire yüz ölçümündeki komşu parselimizin üzerinde metruk vaziyette ve 18 bağımsız bölümden oluşan 2 adet lojman binası bulunmaktadır.

İstanbul ili Çatalca ilçesi İzzettin köyünde kain 9 hissedarlı 9 adet taşınmazın her birinde 5’te 3 oranında holdingimizin hissesi bulunmakta olup toplam hissemiz 20.729 metrekairedir. Taşınmazlar tarım alanı olmakla birlikte, anılan mahalde tarım yapıldığı tespit edilememiştir.

Maliye hazinesine ait iken özelleştirme kapsam ve programına alınan ve holdingimize devredilen Batman ve Malatya’da bulunan taşınmazlar üzerindeki binalarda gerek kiracı gerekse işgalci olarak faaliyet gösterip ödemelerini düzenli yapmayan ve birikmiş borcu olan şirketlere kira ve ecrimisil tebligatları yapılmış olup ödeme yapmayan firmaların borçlarının tahsili yönünde hukuki işlemlere başlanılmıştır. Diğer taraftan, holdingimizin mülkiyetindeki taşınmazlar ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca holdingimize devredilen Maliye hazinesi, Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ ve diğer kuruluşlara ait taşınmazların çoğu metruk hâlde olup kiraya verilebilecekler tespit edilerek bu taşınmazların korunması için güvenlik, bakım, onarım gibi harcamalar yapılmamasını teminen ve holdinge kira geliri sağlamak amacıyla taşınmazların özelleştirme kapsamında oldukları da dikkate alınarak Sayıştay Başkanlığının önerileri doğrultusunda çalışmalar sürdürülmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde Komisyon üyelerimizden söz isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sağ olun, teşekkür ederim.

Bu, Samsun'daki arazi niye Ankara Doğal Elektrik Üretim AŞ tarafından ihale ediliyor? Arazi size ait değil mi? Size devredilmiş bir arazi değil mi? Niye Ankara Doğal Elektrik Üretim AŞ tarafından ihale ediliyor, onu soracağım.

Bir de bu elinizde bulunan taşınmazların bir listesi, hangilerinin kiraya verildiği, hangilerinin boş olduğu, kira bedellerinin ne olduğu ve ne kadarının borçlu olduğu konusunda daha sonra yazılı olarak bilgi talep ediyorum.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Şirketin özelleştirme kapsam ve programında olması hasebiyle, bazı taşınmazları Özelleştirme İdaresi kendisi de satabiliyor, özelleştirme kapsam ve programında olan diğer şirketlere de sattırabiliyor. Yetki onlarda olduğu için, hangi saikle onun verildiği konusunda benim bir bilgim yok. Sadece bize geliyor, işte, satıldığı zaman biz tapuyu devrediyoruz sözleşme gereğince, parası alındığı zaman. Bizim de vaktizamanında Sümer Holding olarak yaptığımız ihaleler oluyordu, bunlar için de biz Özelleştirmeden izin alarak zaten yapıyoruz.

Diğer konu da Sayın Başkanım, envanterle ilgili bizim çalışmalarımız tamam, yaptık yani, yazılı olarak size arz edelim çünkü şu anda 1.360 adet taşınmaz için verme şansımız yok.

BAŞKAN – Tamam, liste hâlinde bize sunarsınız.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN Malatya, Batman'daki TEKEL binaları -en çok belki onları soracaksınız- taşınmazlar ve diğer taşınmazlardaki kiracılarımız ve kiracı olmayanlara da ecrimisil uygulamak suretiyle, Yargıtayın da ilgili dairesinin kararları muvacehesinde oluşturduğumuz komisyon çerçevesinde üzerlerine gittik, yaklaşık 1 milyon 500 bin TL civarında parayı tahsil ettik, tahsil edemediklerimiz konusunda da hukuki işlem başlattık. Şu anda tahsil edilemeyen ve hukuka müracaat edilmeyen dosya yok, onların hepsi tamam. Sadece ecrimisil olanlara da her ayın 30'unda aylık ecrimisil gönderiyoruz, bunlar da şu anda düzenli ödemelere girdi. Yani aylık ecrimisili gönderiyoruz, on günlük süre veriyoruz, o parayı da alıyoruz; vermeyenlere de hukuki yönden takip başlatıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, burada Sayıştay bir tespit yapmış ama şimdi Sayın Genel Müdürün açıklamalarına bakıldığında, aslında davul birinin boynunda ama tokmak başkasında yani Özelleştirme İdaresinde. İki tane stok kuruluş var; biri Sümer Holding, diğeri de bu Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ. Ona hep beraber burada baktık, otopark işletmeciliği yapıyor, CV'leri falan da çok güzel yani yurt dışında okumuşlar...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Genel Kurulda da söylediniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, yüksek lisans yapmışlar, otopark işletmeciliği yapıyorlar, otoparktan da kâr elde etmişler bu işletmecilikten.

Şimdi, Özelleştirme İdaresi burada, değil mi? Ben merak ediyorum, niye Sümer Holdingin üzerine kayıtlı bir arazinin ihalesi diğer başka bir şirketten çıkıyor? Böyle bir yasal düzenleme var mı? Bu, yasal düzenlemelere göre uygun mu? Sayıştaya da soruyorum: O zaman Sayıştay hiç denetim yapmasın,

gitsin Özelleştirmeyi denetlesin. Eğer bütün mal Özelleştirmeninse Sayın Genel Müdüre ne soracağız biz burada? Yani elinde bir mal var, bunu ucuz sattı, ihaleyi açık ihale yaptı, doğrudan temin yaptı, bunu sorma şansımız yok çünkü başkası karar veriyor.

ATILA SERTEL (İzmir) – Yetkisi yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İşte onu anlamaya çalışıyorum. Sayıştay ne diyecek bu konuda? O zaman bu öneriyi yazmanın da bir anlamı yok çünkü yetkisi yoksa kurumun, bir başkasının eliyle satışa çıkacaksa garip bir durum var burada.

BAŞKAN – Özelleştirmeden kim var burada?

Buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Sayın Başkanım, ben şunu özellikle belirtmek istiyorum: Bu iki kuruluş yani Sümer Holding AŞ ve ADÜAŞ iki kardeş kuruluş. ADÜAŞ’ın bütün mal varlığı tümüyle bir ara Sümer Holdinge devredilme kararı alınmıştır, bunlar zaman zaman oluyor. Sümer’in elinde de binlerce arazi var, binlerce yani birkaç tane değil. Zaman zaman aramızda paslaşma oluyor, bize de geliyor, bizden de onlara gidiyor. Şu anda Terme denilen yeri biz satmış durumdayız; Özelleştirme İdaresi Başkanlığından karar bekliyoruz, 250 bin TL bedelle fındık bahçesi satılmış durumda.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama Sümer Holdingin arazisini sattınız, Sümer Holding Genel Müdürünün haberi yok satıldığından. Belki vardır da...

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Yok Sayın Başkanım, şöyle: Karar, satıldıktan sonra... Biliyorsunuz, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı kararı limite göre ya da Özelleştirme Yüksek Kurulu kararına gider. Bazen kararları Özelleştirme Yüksek Kurulu onaylamayabiliyor. O karar çıkmadan biz “Satıldı.” ya da “Satılmadı.” diye telaffuz edip Komisyonu yanlış bilgilendirmek istemeyiz. Yoksa biz malımızı Özelleştirmeden takip ediyoruz, oradaki arkadaşlar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sizce uygun fiyata mı sattı Özelleştirme İdaresi? Kim sattı bunu? Siz mi sattınız, Ankara Doğal...

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Ankara Doğal Elektrik sattı. Şöyle söyleyeyim: 4’üncü kez ihaleye çıktı, zar zor satabildik.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mesele satılması veya satılmaması değil. Şimdi, benim bir malım var, Emre Bey benim malımı satıyor; böyle bir şey olabilir mi? Oldu, şeker fabrikasında oldu, Balıkesir’deki şeker fabrikasına ait olmayan arazi -tapuda giderken yazdı tapudaki bir memur, yazdırdılar daha doğrusu- ihaleyle beraber geçti, yıllardır da dava devam ediyor.

Şimdi, mal Sümer Holdingin, satan Ankara. Yani bu kanunen uygun mudur, doğru mudur böyle bir şey?

BAŞKAN – Sayıştayın görüşünü alalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir alalım bakalım, merak ettim.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, ikisi de Özelleştirme İdaresine bağlı olan ADÜAŞ ve Sümer Holding benzer işlemlerle görevlendirilmişler. Yani, ADÜAŞ’ın görev alanı aynı zamanda Sümer Holdingin de görevleri içerisinde, Sümer Holdingin görevleri aynı zamanda ADÜAŞ’ın da görevleri içerisinde. Dolayısıyla, Özelleştirme İdaresi zaman zaman birinin işini diğerine yaptırmakta. 2016 yılı raporumuzun 2 no.lu önerisi de bu konuyla ilgili. Alt komisyonda tartışıldı, orada da zaten bu konu tartışılacaktır. Yani Özelleştirme İdaresi ikisine birden... Yani elinde iki tane birbirine benzer görevi olan kuruluş var efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Kütahya’daki şeker fabrikası Çorum’daki şeker fabrikasının arazisini satabilir mi? İkisi de şeker üretiyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, şeker fabrikalarının görevleri şeker üretmektir. Dolayısıyla ADÜAŞ’ın görevleri içerisinde bu tür işleri yapabileceğine ilişkin hüküm de var.

BAŞKAN – ADÜAŞ’ın satma yetkisi var yani diyorsunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani başka kurumun malını satma yetkisi var diyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi şöyle: Yani Özelleştirme burada...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Önemli olan, satış yaparken kurallara uyup uymadığıdır orada.

BAŞKAN – Yavuz Bey, ya bu işlemler sizden habersiz olabilir mi? Sizin yetkinizde, uhdenizde değil mi bu satmalar, şunlar, bu işler?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Efendim, hiçbir şeyin bizim gözümüzden kaçması mümkün değildir. 4046 sayılı Kanun Özelleştirme İdaresi Başkanlığına yetki veriyor. Aslında bizim bir varlığımız yok orada, Sümerin de yok, bütün varlık Özelleştirmenin yani kapsama alındıktan sonra her şeyin sahibi Özelleştirme İdaresi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, şimdi Özelleştirme “Ben sattım.” diyebilir, onu anladım da...

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Özelleştirme İdaresi istediğine verebilir, istediğine sattırabilir yani bu, Özelleştirmenin bir politikası. Duruma göre, işte, Sümer boş kaldığı zaman ona yönlendiriyordu, duruma göre bize yönlendiriyordu ama her şey şeffaf bir şekilde, açık bir şekilde devam ediyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Arkadaşlar, şeffaflığı falan tartışmıyoruz, bu mantığı tartışıyoruz.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Biz 4 kez ihaleye çıktık ve satamadık burayı. Neden? Çünkü beklediğimiz parayı bulamadık.

BAŞKAN – Haydar Bey’in sorduğu o değil. Diyor ki Haydar Bey “Sümer Holdingin malını Ankara Doğalgaz satabilir mi?” Açık ve net bir soru.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Açıklama yaptım Başkanım, kanun yetkiyi idare başkanlığına vermiş, idare başkanı istediğine...

BAŞKAN – Tamam “Satabilir.” diyorsunuz değil mi yani?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ –Satabilir efendim.

BAŞKAN – Tamam.

Haydar Bey, yetkiyi biz verirken kanunen Sümer Holding, Ankara Doğalgaz; Özelleştirme ikisini bir yapıda görüyor “Satabilir, kanunda var şeyi.” diyor. Kanunla düzenlemişiz bu yetkiyi, onlar da yetkiyi kullanmışlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, niye yapıyorlar bunu, ben söyleyeyim size. Çünkü ADÜAŞ’ın Genel Müdürünün bir gayrimenkul sertifikası var, önce o üniversite ve devlet deneyiminden sonra gayrimenkul sertifikası da almış bu işleri yapmak için anladığım kadarıyla. Herhâlde uzmanlaşınca giderken de bir madeni de götürmek istemiş yanında. Anlayamıyorum, nasıl bir ilişkidir bu. Yani her kurum kendi görevini yapacak, o zaman ona devretseydiler, niye buraya devrettiler? Ya da kuruma bir yazı yazsaydı Özelleştirme “Sizden aldık bunun tapusunu, ADÜAŞ’a veriyoruz” deseydi. Niye yapmıyorsunuz bunu, niye böyle bir şey yapılıyor?

BAŞKAN – Evet...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bir cümle Sayın Başkanım ilave edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, burada Özelleştirme İdaresi hem ADÜAŞ’ın hem de Sümer Holdingin sahibi.

BAŞKAN – İkisinin de sahibi.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İkisinin de sahibi. Dolayısıyla yani bir kuruluşa bir başka kuruluşu değil de kendisine bağlı olan iki kuruluştan birinin işini diğerine yaptırabiliyor yani sahip aynı, onu...

BAŞKAN – Özelleştirme bunu yaparken bir şeyi amaçlayarak mı yaptı yoksa o gün başka bir şey mi vardı, neden?

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Tam işte konu bu aslında.

BAŞKAN – Evet yani arkadaşlar sorularının cevaplarını alsınlar yani.

Buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Başkanım, bu Samsun Terme’nin ADÜAŞ’a verildiği zaman, aşağı yukarı dört yıllık bir olay. Dedim “Bizim çok aramız var, binlerce aramız var. Bunların konu edilmesi de çok yanlış şeyler. Binlerce araziyi Sümer de satıyor, boş kaldığı zaman ADÜAŞ da satıyor. Dediğim gibi, ADÜAŞ’ın bütün arazilerini biz bir ara Sümere devretme kararı da aldık yani biz birbirini farklı görmüyoruz. Boş kalan, şu anda işi gereği yapacak durumda olana veriyoruz, yapacak olanlar da ihaleye çıkıyorlar.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle: Şinasi Bey, sizin tecrübenizden, bilginizden faydalanabilir miyiz? Belki cevap vermek istemeyebilirsiniz. Eğer bu konuyla alakalı bilgi sahibiyse Maliye kökenli olduğunuz için veya Ertan Bey vardı.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Başkanım, usul ekonomisi açısından ben de bu konuyla alakalı düşüncemi paylaşayım.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, aslında Haydar Bey’in sorduğu şu soruyu şöyle yorumluyorum: Şimdi, tabii, kurumların, KİT’lerin faaliyetlerinde bir kamusal fayda kriteri var yani bir kamusal faydayı amaçlarınız ve objektif olma kriteriyle hareket ederiz. Bu bağlamda da şimdi KİT’e ait bir arazinin başka bir KİT tarafından satılmasında bir kamusal fayda olması lazım. Yani olabilir, işte, o kurumun başındaki adamın bu konudaki tecrübesi daha fazladır, bu konuda daha yeteneklidir ama işte, bunun da bizim tarafımızdan bilinmesi lazım yani bir KİT Komisyonu üyesi olarak. Biz bu bağlamda şunu soruyoruz burada: Yani buradaki objektif kriter nedir, buradaki kamusal fayda nedir? Bu bize anlatılabilirse biz de kafamızdaki soru işaretlerinden kurtulmuş oluruz.

BAŞKAN – Emre Bey, aslında ben olayı anladım biraz. Buraya ne Sümer satıyor ne Ankara Doğalgaz satıyor, bunu zaten Özelleştirme satıyor ama –ben mali müşavir olduğum için- her iki şirket de Özelleştirmenin bünyesinde. Bu defa Ankara’ya kullanmış ihaleye çıkarken, sattığı falan yok aslında. Benim anladığım kadarıyla bütün yetki Özelleştirmede, Özelleştirme satıyor ama satarken o şirketi aracı olarak kullanıyor ama kalkıp da Ankara Doğalgaz satmıyor araziye, Sümerbank da satmıyor zaten onlara, öyle bir yetkileri yok çünkü satış için tamamı Özelleştirmede.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Başkanım, çok kısa olarak şunu ekleyeyim, bu düşünce de bizde şöyle bir düşünce oluşmasına sebep oluyor: O zaman yani Sümerin varlığını sorgular hâle geliyorsunuz. Yani o zaman niye bu KİT var, o zaman niye biz bu kadar kişiyi istihdam ediyoruz; o zaman niye bu kadar zamanımızı mesaimizi bu kapsamda harcıyoruz? Bunu tek bir KİT hâline getirirsiniz, tek bir KİT bunu yönetebilirsiniz. Aklımıza bu geliyor bunun devamında.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Genel Müdüre de söz verelim. Sümer Holding bir depo KİT zaten, değil mi yani?

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Sayın Başkanım, 14 tane şirket var bizim bünyemizde.

BAŞKAN – 14 tane şirket var, depo ki zaten bu Emre Bey.

SÜMER HOLDİNG AŞ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – 14 tane kamu iktisadi teşekkülü var, TEKEL de bizim bünyemizde. Biz de satış yapacağız zaman listeyi gönderiyoruz Özelleştirmeye diyoruz ki: “Bu taşınmazların satışı için izin istiyoruz.” Özelleştirme de verirse satıyoruz, Özelleştirme izin vermediği zaman da satış yapamıyoruz yani ihale hazırlığı yapamıyoruz.

BAŞKAN – Evet, siz tekrar söz mü istiyorsunuz?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Başkanım, şu Karakuz madeni eksik kalmıştı. Sayın Genel Müdürümle birlikte Maliye Bakanımızın önündeydik. O ara Sümerin de Şekerle birleştirilmesi şeyi vardı ve bol miktarda personelinin havuza göndermişti. Bakan Bey Genel Müdürümüze sordu: “Sen Karakuz madenini...”

BAŞKAN – Ya, bakın şimdi, bunlara bizim vaktimiz yok, ben saat 13.55’de bitireceğim.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Çok kısa, hemen, hemen.

BAŞKAN – Bakan Bey’le konuştunuz, bunlara...

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Bakan Bey sordu “Yapabilir misin, yapamaz mısın?” deyince...

BAŞKAN – Ya, pazarlık yapmıyorum da yani şimdi Bakan Bey’le konuştuklarınız, şunlar, bunlar yani bunlarda çok detaya girmeye, anlatmaya gerek yok. Biz kısa ve öz bir soru sorduk size, dedik ki: “Bu şirket bu şirketin malını satabilir mi?” Satar veya satamaz. Şimdi Bakanla o vardı, başka bir şey vardı; bunlara girdik mi, herkes anılarını anlatmaya kalktı mı ben iki gün buradan çıkamam zaten bu toplantıdan. Kusura bakmayın, sizinle alakalı değil bu iş ama ben de bir işlem yürütüyorum burada, Komisyonun önerisi var, önerinin dışına çıkamam, kusura bakmayın.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Başkanım, bir şey daha söylemek istiyorum müsaade ederseniz.

Benim sadece sertifikam yok, bu konunun da kitabını yazmış durumdayım, bunu aşağılamanın da anlamı yok. Sertifika benim için önemli değil ama bu işin kitabını yazmışım, ben bu konuda da iddialıyım yani.

BAŞKAN – Ya, kim aşağılıyor, kim aşağıladı sizi?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Sayın Vekilim... İşletmecilik de yapıyoruz, tabii ki yapıyoruz, ne güzel işte.

BAŞKAN – Ya, bakın, aşağılama yok ya, yanlış anlamışsınız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben olabilirim.

BAŞKAN – Haydar Bey, uzatmayalım.

Aşağılama yok. Ben burada Komisyon Başkanayım, hiçbir milletvekilimiz hiçbir bürokratu bugüne kadar aşağılamadı, o şeye de girmezler zaten, o seviyede kişiler değiliz zaten, kusura bakmayın.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Müsaade edin.

Öyle düşündüyseniz özür dilerim yani bunun aşağılamayla bir ilgisi yok, kurum olarak konuşuyoruz. Kurumun başında siz olabilirsiniz, başkası olabilir, hiç fark etmez. İki kurumun bir defa yanlışlığını söylüyoruz, bir. İki kurumun aynı anda bir stok kurum olarak bulunması doğru değil. Ha, bütün, aslında 14 tane işletmeyle, şirketle Sümer Holding bu işin başını çekiyor. İki, ADÜAŞ diye bir kuruma ihtiyaç yok yani bunun bir tespiti yapalım.

O, işin latifesiydi tabii, sizi aşağılamak için söylenmiş değil. Bu kadar CV'sinde özellikler olan, yönetim kurulundaki diğer arkadaşların da... Ben bunu kürsüden de söyledim: İşte, yurt dışında eğitim görmüşler, master yapmışlar, genel müdürlük yapmışlar, daire başkanlığı yapmışlar; otopark işletmeciliği yapmalarını doğru bulmuyorum, kamunun başka alanlarında çok daha nitelikli değerlendirilebilir. Yani orada bu tür işlerle, Samsun Terme'deki bir araziyle sizi uğraştırmalarını doğru bulmuyorum, bunu ifade etmeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Tamam Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bitireyim.

Yani, şimdi, arkadaşlar, bir şeyi doğru yapalım. Özelleştirilebilirsiniz, siyasettir, politikanızdır, özelleştirme politikanız vardır ama şimdi bir madeni eğer bu mantıkla bakacaksınız depo KİT diye Sümer Holdingi vereceksiniz de TKİ'ye verin. O konuda hem işletir hem redevanslı olarak da sözleşme yapabilir hem orada iş güvenliğini de sağlar, bir işletmenin nasıl işletilmesi gerektiğini de biliyorlar, o konuda uzmanlar. Uzmanlarına devretsin Özelleştirme, oradan satsın. Yani hiç ilgisi olmayan Sümer Holdinge maden devretmek, hiç ilgisi olmayan Sümer Holdinge farklı farklı şirketleri devretmek Sümer Holdingdeki arkadaşların da –mutlaka nitelikli arkadaşlar hepsi ama- bütün konularda uzman olması, bütün işletmeleri aynı şekilde denetlemesi, aynı şekilde oradaki problemleri gidermesi mümkün değil.

BAŞKAN – Evet, Sayın Akar, şimdi tabii, teknik uygulamayı gerektiren işlemler var orada. Biz TKİ'ye devredince burasını TKİ özelleştirmeyecek, yine Özelleştirme özelleştirecek bunu. Sümer Holdinge verilmesinin amacı, bu özelleştirme kapsamına alındı, bundan sonraki süreci özelleştirme devam ettirecek. Hangi kurma verirsene verin, bütün yetki Özelleştirmede. Özelleştirmede de bu işte arkadaşlar var zaten. Bunlar piyasa araştırması yapmadan özelleştirmiyorlar ki.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, daha önce önerdiğim şeyi tekrar öneriyorum: Özelleştirme İdaresini kapatalım. Her şirket kendi malını satacaksa satsın yine.

BAŞKAN – Tamam, gündemimize alıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İflas ettiren de onlar, satan da onlar.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Hayır, o zaman bu kurumlara ne gerek var? Niye Özelleştirme İdaresine verilmiyor? Bu ilgili kuruluşlar niye doğrudan Özelleştirme İdaresine devredilmiyor da Sümer Holdinge devredilmiyor, madem yetki orada?

BAŞKAN – Ama zaten Sümer Holdingin işlevi o. Sümer Holdinge biz tutuyoruz, diyoruz ki... Özelleştirilecek, tasfiyeye gidecek ne kadar şirket varsa bir kısmını buraya veriyorlar, bir kısmını başka şirkete veriyorlar, Hükûmetin politikası bu yönde. Yani arkadaşlar bunu bilemezler “Niye bana verildi?” diye. Şimdi, Genel Müdürün cevaplayamayacağı soruyu da sormayalım burada “Niye size verildi de, niye TKİ’ye verilmedi?” Bunlara Hükûmet yetkilileri cevap verebilirler.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Sayın Başkanım, maden sahaları, Türkiye Demir Çelik İşletmelerinin maden sahaları. Türkiye Demir Çelik İşletmeleri özelleştirildiği için ve depo KİT olarak bize verildiği için bu maden sahaları Sümer Holdinge bu bünyede geldi.

BAŞKAN – Bu zaten TKİ... Kömür değil yani demir işletmesi olduğundan dolayı...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır hayır, onlar madenciligi bildiği için söylüyorum, ben biliyorum demir çelik işletmesi olduğunu onların, madenlerin ama TKİ çok uzun yıllar Türkiye’de maden işletmeciliği, kömür işletmeciliği yapıyor; maden işletmeciliği yaptığı için bir madenin işletilmesini Sümer Holdingden daha iyi yapacağını düşünüyorum, onu söylüyorum.

BAŞKAN – Konu üzerinde güzel bir tartışma oldu, her yönüyle tartışıldı, anlaşılmıştır konu.

Sizin söz talebiniz mi var?

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – İzin verirsiniz tartışılan konuyla ilgili iki cümle etmek isterim Başkanım.

BAŞKAN – Yeni bir tartışma yaratmasın yalnız.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Yok, yeni bir tartışma başlatma değil de konunun aydınlanması açısından...

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Efendim, ADÜAŞ, malumlarınız olduğu üzere, elektrik üretim şirketleri özelleştirilince özelleştirilen, özelleştirilecek şirketlerin özelleştikten sonraki işlemlerini takip üzerine kurulmuş bir şirket. Çok küçük ölçekli birkaç santral özelleşti ama sonra politika değişti. “Özelleşecek olan üretim şirketlerinin bundan sonra Enerji Bakanlığıyla ilişkisi devam eder.” denildi. Dolayısıyla ADÜAŞ ölü doğdu. Yani tüm özelleşecek şirketleri idare etmek, takip etmek üzere kurulmuşken politika değişikliği nedeniyle ADÜAŞ çok küçük birkaç şirketin takibiyle...

BAŞKAN – Evet, anlaşılmıştır.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Dolayısıyla şu anda yapılması gereken bir şey, eğer biri birine bağlanacaksa ADÜAŞ’ın da Sümer Holdinge bağlanması gerekiyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aynen öyle.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, konuyla ilgili görüşümü iletebilir miyim yani bu öneriyle ilgili?

BAŞKAN – Evet, önerinin görüşünü alalım.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Öneri üzerine yönetim belki de tarihinin en kapsamlı takip çalışmasını yapmış, envanter çalışmalarını tamamlamıştır. Bunları görmekten memnun olduk, vesile olmaktan da memnun olduk.

Efendim TTA'nın devriyle birlikte, 10 milyon metrekareden daha fazla arsa var şu anda üzerinde. Cevapta da belirtildiği gibi daha yapılacak işler de var, izlenmesinin uygun olacağını düşünüyoruz, konunun izlemede kalmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, önerinin izlemede kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli bürokrat arkadaşım az önce alındılar. Yavuz Bey, sizinle alakalı bir durum yok. Haydar Bey aslında bize takılıyor. İşte “Yüksek lisanslı arkadaşı otoparkçı yaptırıyorsunuz.” Aslında sizinle alakalı değil bu iş, size söylediği bir laf yok, bize söylüyor lafı o, Hükümete laf söylüyor, tamam mı? Alınmayın lütfen. Haydar Bey, biraz daha dikkatli olalım. Bizi eleştireyim derken bakın başka yerlere gidiyor söz.

İkinci öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ: Öneri 2: Em-Export firması ile Sümer Holdinge devredilen TDÇİ Genel Müdürlüğü arasındaki üretim protokolü gereğince üretilmesi gerektiği hâlde üretilemeyen 72.000 ton 541 kg kütük demirin aynen ifasını gerektiren mahkeme kararının gereği için, Gider Karşılıkları Kaydı'nda 2014 yılı için 73.850.000 TL, 2015 yılı için 60.300.000 TL borç ve gider karşılığı ayrılmış olan kurum borcunun, kurum menfaatine uygun olan zamanda ifa edilmesi,

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Cevabı arz ediyorum: 2015 yılı Sayıştay önerileri doğrultusunda, Holdingimiz Yönetim Kurulunun 20/12/2016 tarih ve 13/69 sayılı Kararı'yla; mezkur mahkeme kararı gereğinin Zincirlikuyu Vergi Dairesi tarafından gönderilen haciz ihbarnameleri gereğince 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 79/1 maddesi hükmü uyarınca 72.000,541 ton kütük emir bedeli Zincirlikuyu Vergi Dairesine haciz ihbarnamesinin tebliğ tarihi olan 27.01.2016'daki değeri 275 \$/ton=830,72 TL/Ton fiyatı esas alınarak hesaplanan 59.812.289,42 TL tutarındaki kütük demir bedelinden, mahkeme kararında hüküm altına alınan KDV dahil 3.709,42 TL fason imalat bedelinin mahsup edilerek, bakiye 59.808.580,00 TL'nin Zincirlikuyu Vergi Dairesine ödenmesine karar verilmiş ve 30/12/2016 tarihinde ödeme gerçekleştirilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Ödeme gerçekleşmiş, yerine getirilmiş öneri, çıkarılabilir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 no.lu öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ: Öneri 3: Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Cevabı arz ediyorum: Sayıştay Başkanlığının önerileri doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Önerinin izlemede kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi 2016 yılına ait Sayıştay Raporu'nda yer alan 3 adet önerinin sırasıyla görüşmelerine başlıyoruz.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1: 3213 sayılı Maden Kanunu'nun Ek 7'nci maddesi hükmüne göre Adana ili Feke ilçesi hudutlarındaki İR. 1613 ile İR. 7793 ruhsat numaralı Attepe Demir Madeni sahalarının rödövan karşılığı işletmeciliği ile ilgili olarak Holding ile Özkoyuncu Madencilik Metalürji İnşaat San. ve Tic. AŞ. arasında imzalanan sözleşmeler gerekli izinlerin verilmesi talebiyle 16/06/2015 tarihli yazı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına gönderilmiş olmasına karşılık henüz bir yanıt alınmamış olması izinsiz faaliyette bulunulması anlamına geldiğinden, yapılan talebin sonuçlandırması için girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Evet, cevap için buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Şimdi, bu Adana'daki, Attepe'deki maden sahaları işletme ruhsatları 31/5/2002 tarihinde yürürlüğe giren ama 28/12/2001 tarihinde Türkiye Demir Çelik İşletmeleri ile redevansçı firma arasında yapılan sözleşmeye dayanıyor. Bu sözleşme kapsamında, işbu protokolün süresi 31/5/2002 tarihinden başlayarak ocaktaki rezervin bitim tarihine kadar olan süreyi kapsamaktadır. Yani bu sözleşme 2001 yılında Türkiye Demir Çelik İşletmeleri tarafından yapılan sözleşmeye dayalı olarak biz bu işi yürütüyoruz.

Şu anda hem Sayıştay Başkanlığımıza arz etmek üzere hem de heyetinize arz etmek üzere şu bilgiyi arz etmem gerekiyor: Şimdi, biz her yıl redevans sözleşmelerini MİGEM'e gönderiyoruz, MİGEM bunları onaylıyor, bize gönderiyor. Ruhsat tarihleri bittiği için biz yenileme talebinde bulunduk. 13/5/2016 tarihinde MİGEM tarafından mahallinde yapılan tetkik ve değerlendirme raporu sonucunda, 4/3/2027 tarihine kadar geçerli olmak üzere ruhsatları, işletme izinleri verilmiştir. Ruhsat ile işletme izinlerinde hem Sayıştay denetim şeylerine hem de zatalinize arz ediyoruz. Bunlar, 2027 yılına kadar MİGEM tarafından verilen izinler. Burada her sene faaliyet raporu düzenlenir. 2017'nin faaliyet raporunun da Nisan sonuna kadar bizim tarafımızdan MİGEM'e gönderilmesi gerekiyor ruhsat sahibi bizim olmamız hasebiyle. 2016 ruhsat işletme yani faaliyet raporunda görünür rezerv miktarı 66.697 tondur. Bunu özellikle bu hem Sayıştay üyelerimize hem de Komisyona arz etmek istiyorum, 66.697 ton. Nerede? 77.93 no.lu sicil şeyinde. Diğerinde de aynı şekilde yani iki maden sahasında beraber bu.

Şimdi, takdir edersiniz ki 2001 yılından itibaren bir redevans sözleşmesiyle işletilen bir maden sahasında sonra yaklaşılmış vaziyette. Burası açık saha yani yerin altını girip çıkardığımız bir saha değil, yüzeyden işletilen bir saha, şevleri var. Mesela bazı bozdukları yerleri tekrar yeniden yapmaları için sözleşmelerde tahditler var. Biz buranın bitmesini bekliyoruz. Bu maden sahasında ben şimdi redevans sözleşmesini MİGEM'e yazıyorum “Bunun sözleşmesinin uzatın.” diyorum, tarihini de veriyorum. MİGEM bana cevap veriyor: “Çalışmalar devam etmektedir.” Şimdi “Çalışmalar devam etmektedir.” dediği zaman ben bu redevans sözleşmesiyle olan sahayı durduramam, o zaman şirket zarar eder. Artı, oraya güvenlik koymak zorundayım. Kaldı ki benim de dayanağım 2027'ye kadar bana işletme izin ruhsatını vermiş olması ve ben de 2001 yılından beri devam eden bir sözleşmeyi götürüyorum, yeni bir sözleşme yapmadım. Dolayısıyla burada, Attepe'de olan husus... Mesela Hekimhan'da böyle bir durum yok. Hekimhan'da özelleştirmenin izniyle ihaleye çıkılmış, beş yıllığına ihale yapılmış, onun ihalesi de

2019'un Martında bitecek. O zaman Özelleştirme izin verirse tekrar ihaleye çıkacağız, vermezse belki daha uzun süreli özelleştirilecek. Şimdi, dolayısıyla buradaki, Attepe'deki durum, özellikle görünür rezervin 66.697 ton olduğu 2017 raporuyla sabit; 2016'da çıkan, 2017'de teslim ettiğimiz. Şimdi, 2018 raporunu da Nisanda teslim edeceğiz. Tahminimizi söylüyorum: Görünebilir rezervin 40 bin civarında düşeceği yönünde, üretimler var çünkü, üretimlerden dolayı biz de redevans sözleşmesi aldık. Dolayısıyla şimdi, Attepe'de "Efendim, burada MİGEM'in izni yok." dedikleri anda –ben, Sayıştaycı arkadaşlarımıza hassasiyetlerinden dolayı teşekkür ediyorum fakat- işletme ile bazen kitabı tanımlar uymuyor. Şimdi, ben burayı ne yapayım? Durdursam zarar edeceğim, oraya güvenlik de koyacağım. E, ben buradan redevans sözleşmesiyle para alıyorum şu anda. Artı, ilgili firmanın da burada tahditleri var bana yani taahhütleri var. O boşalan yeri ağaçlandıracak, dolunum yapacak. Kaldı ki MİGEM 2016'da bize rapor gönderdi, o yerleri inceledi, mahallinde tetkik ve değerlendirme raporu düzenledi bizim ruhsatı 2027'ye kadar uzatırken. Orada da dedi ki bize: "Hem burada havuz oluşmuş, su var. Bu su tehlike arz ediyor, siz bu suyu boşaltın." Biz ilgili redevansçı firmaya yazı yazdık "MİGEM'in raporu budur. Bu hususların behemehâl giderilmesi..." diye. Onlar da Orta Doğu Teknik Üniversitesinden bir rapor aldılar, o raporu biz tekrar MİGEM'e gönderdik. "Orada biriken suyu köylüler sulama işlerinde kullanıyorlar." diye. Ondan sonra, biz bu işlemleri de takip ediyoruz.

Benim şimdi işletme iznim yok değil, işletme iznim var ama 2015 yılında değişen kanunun ilgili maddesi gereğince "Bakanlık onayına tabidir." diyor. Biz de bu bakanlık onaylarını gönderdik, tarih tarih size verebilirim, bizde göndermediğimizle, ilgili bir sıkıntı yok. Mesela, 2015'te göndermişiz, MİGEM bize 2017'de cevap vermiş; 2015'te göndermişiz, onu da MİGEM 2017'de vermiş, 2016'da göndermişim, MİGEM 2017'nin küsurunda cevap vermiş. Yani dolayısıyla işletme izin ruhsatı 2027'ye kadar var, sadece kanunda yapılan o maddedeki ufak bir nüanstan dolayı... Ben sözleşmenin maddelerine de baktım, kanun maddesine, yönetmelikte de der ki: "İşletme izin ruhsatı ya da Bakanlık onayı..." Evet, Bakanlık onayı gelmiyor MİGEM'den ama MİGEM'den Bakanlık onayı gelmediği için ben... İşletme izni ruhsat sahasında... "İşletme izni" diyor, ruhsatın üstünde öyle yazıyor. "İşletme izni" demek "Burada faaliyet yapabilirsin." demek. Ben de ona göre o redevans sözleşmesini 2001'den itibaren yürütüyorum, yoksa yeni bir sözleşme yapmış değilim. Maden rezervinde de az bir maden kaldığı için benim bunu yeniden ihale etmem rantabl değil, edemem çünkü hiç kimse gelmez, yükümlülükler ona kalacak. Yani bir işletmeciyi mantığıyla bakmam lazım çünkü ben burada şirket yönetiyorum.

BAŞKAN – Evet, konu anlaşılmıştır Sayın Genel Müdürüm.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Dolayısıyla benim önerim, Sayıştaycı arkadaşların tespitlerine katılıyorum, teşekkür ediyorum ama durum yani hâlihazır, mevcut durum da budur.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi olan?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – MİGEM'den arkadaş çağırmıştık bu toplantıya gelsin diye, var mı?

BAŞKAN – Evet, MİGEM'den arkadaş çağırdık.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Var mı, gelmedi mi?

BAŞKAN – Genel Müdürümüzün programları varmış. Ben "Genel müdür düzeyinde bunu cevaplayabiliriz, bürokrat cevaplayamaz." bu soruyu diye ...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 2019'da gelir mi?

BAŞKAN – Yarın gelecek aslında Genel Müdür, Eti Madende onun da görevi var, toplantıya katılacak. Bu gündem dışı olmasına rağmen biz kendisine soralım. Yani MİGEM Genel Müdürü bu cevabı verebilecek bize.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, ben konuyla ilgili o kısımda değil de şu var: Bu iki madeni de siz Demir Çelik İşletmelerinden devraldınız. Sonuçta, devraldıktan sonra da bunların her yıl sözleşmelerini yeniliyorsunuz, bir yıl veya iki yıllık sözleşmeler yapıyorsunuz ama aynı şirketlerle; Demir Çelik İşletmelerinin yapmış olduğu sözleşmeyle devam ediyorsunuz, süreyi uzatıyorsunuz gördüğüm kadarıyla bir veya iki yıl. Şimdi, aslında, yapılan sözleşmede “Devir hâlinde şirket dilerse sözleşmeyi gözden geçirilebilir.” diyor. Yani yaptığınız sözleşme de ilgili şirket de “Kurum olarak Demir Çelikten size devir olduğunda, bu sözleşmeyi oturup tekrar baştan gözden geçirebilirsiniz.” diyor. Ha, bu anlamda şu çıkıyor: Yani, 2008’den beri devam eden var. İkisi de 2008 miydi?

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Attepe, Adana’daki 2 maden sahası 2001’den beri devam ediyor, Hekimhan maden sahası 2012’de ihale edildi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam. On altı, on yedi yıl aşağı yukarı aynı şirket, aynı sözleşmeyle devam ediyor. Redevansı belirliyorsunuzdur mutlaka artı eksi, piyasaya göre belirliyorsunuz. Niye yeni bir ihale yapmayı düşünmediniz yani bunca yıldır? Biraz evvel söylediniz aslında, dediniz ki: “İşte, az rezerv kaldı.” Ama bundan on yedi sene önce az rezerv yoktu, on sene önce de az rezerv yoktu. Niye hiç yeni bir sözleşme... Belki o günün şartlarıyla Demir Çeliğin yapmış olduğu sözleşme bir dezavantajlı sözleşme de olabilir.

BAŞKAN – Şöyle bir soru daha soralım Sayın Akar: İlk sözleşmeyi kaç yılında ihale yapmışsınız?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 2001’den başlayarak.

BAŞKAN – Kaç yıllığına o?

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Sayın Başkanım, sözleşmenin tarihi 28/12/2001. Türkiye Demir Çelik İşletmeleri yapmış; iş, protokol yapılmış. Sözleşmedeki madde “Bu ocaktaki rezervin bitim tarihine kadar” diyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir başka madde daha var, başka bir şey daha var yani sözleşmede şöyle bir madde var: “Devir hâlinde şirket dilerse sözleşmeyi gözden geçirebilir.” diyor.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – “Sözleşmeyi iptal eder.” demiyor “gözden geçirebilir.” diyor. Ben bunu geldiğim zaman...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Gözden geçirdiğinizde eğer olumsuzsa sözleşme iptal edebilirsiniz yani veya daha avantajlı duruma getirebilirsiniz.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Olmaz ki.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yapamaz ki.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Sözleşmenin tarafları vardır, öyle tek taraflı göz geçirip...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, onu da geçtim, 2004’te çıkardığınız Kamu İhale Kanunu bütün sözleşmeleri feshetmiştir.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Hayır, kişileri bağlamaz, edemez.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Etmıştır yeni ihale kanununa göre. Bütün redevanslarda konuştuğumuzu bunu “Niye ihale yapmadınız?” diye

BAŞKAN – Sayın Akar, hemen bu arada hukukçuların görüşüne başvuralım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hukukçular anlaşılamazlar, 5’i ayrı şey söyler.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Şimdi, Başkanım, oradaki bizim anladığımız murat, yeni bir redevansçıyla sözleşme yaparsak bu maddelerin tekrar tatad edilmesi anlamında. Biz redevansçıda bir değişiklik yapmadık. Ben 2017’de Genel Müdür olduğum zaman -sayın vekilimizin söylediği- hassasiyetle bunları tekrar inceledim. Gerek redevans sözleşmesinin maddesi kapsamında... Yani ben şimdi bunu şey bitmeden iptal ettiğim zaman karşı tarafa da edimlerim var. Yani o zaman o da armut toplamayacak, o da gelecek, bana hakkımda “Niye sözleşmeyi iptal ettin? Ben bu kadar yatırım yaptım.” diyecek, bu sefer devleti daha çok zarara uğratacak.

BAŞKAN – Madenlerde her yıl sözleşme olmaz zaten ya, yoksa kimse ihaleye girmez. Her yıl sözleşme mi olur madenlerde? Yani öyle bir şey olmaz da...

Sayın Birkan, buyurun.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Başkanım, burada Haydar Bey’in konuyu sorması eksik, şöyle ki: Yani, burada yapılan bir sözleşme var. Sözleşmede süre olarak cevherin bitimi öngörülmüş. Dolayısıyla adam ona göre yatırımını yapıyor, ona göre pazarlamasını yapıyor, bütçesini de ona göre ayırıyor. Burada sözleşmenin yeniden inceleneceği noktasındaki şey, bir alt kullanıcıya ya da başka birisini devrederken eğer aynı şartlarda devrediyorsa kurum için zaten bir sıkıntı yok ama kurumun aleyhine farklı şartlarda ya da teminatını geri çekerek farklı maddeler varsa buradaki inceleme olur yani şöyle düşünün: Siz evinizi ya da iş yerinizi bir kiracıya veriyorsunuz. Ahmet’e veriyorsunuz, Ahmet’e kiraya verirken “Başka kiracıya da verebilirsin.” diyorsunuz. Devrederken yeni kiracıyla ilgili yapmış olduğu sözleşmeyi ev sahibi olarak denetleme hakkına sahip. Ben buradan, denetlemeden onu anlıyorum yani ekstra yükümlülük, yoksa sözleşmenin şartlarını yeniden değerlendiririz... Ancak çok ciddi farklar olması hâlinde değerlendirilebilir. Yani bir gabin gibi, işte sözleşmenin tamamen aleyhe dönmesi gibi ya da bu işletmeyi işletenin bu sözleşme artık zararına, mahvına sebep olacağı hâlde ancak mahkemeden talep edebilir yoksa buradaki değişiklik o değişiklik değil yani.

BAŞKAN – Sayıştayın görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, malumlarınız, 2015 yılı öncesinde devam eden redevans sahalarında yaşanan sıkıntılar üzerine bir kanun çıkarılmış. 18/2/2015 tarih, 29271 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6592 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 20’nci maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu’na ek 7’nci maddeye eklenmiş. Ek 7’nci madde aynen şöyle diyor efendim: “Ruhsat sahipleri ile üçüncü kişiler arasında redevans sözleşmeleri Bakanlığın iznine tabidir. İzin alınmaksızın yapılan redevans sözleşmeleriyle yürütülen madencilik faaliyetleri durdurulur.” Genel Müdürlük bu kanunu, düzenlemeyi doğru anlamış. Hemen arkasından “Söz konusu kanuna istinaden Genel Müdürlüğümüzün...” Ben Genel Müdürlüğün yazısından okuyorum efendim. “...Genel Müdürlüğümüzün uhdesinde bulunan Adana ili Fekke ilçesi hudutlarındaki İR.1613 ile İR.7793 ruhsat numaralı Attepe demir madeni sahalarının redevans karşılığı işletmeciliğiyle ilgili olarak holdingimiz ile Özkoyuncu Madencilik AŞ arasında imzalanan redevans sözleşmesi taslakları yazımız ekinde gönderilmiştir.” Gerekli izinlerin verilmesini istemiş. Şimdi, bu kanun gereği mevcut sahalarımızda redevanslı işler, redevans sözleşmesi yapılabilmesi için izin istemiş.

Efendim, kanun eğer mevcut sözleşmeleri bundan muaf tutacak olsaydı bir madde eklerdi, derdi ki: “Devam eden redevans sözleşmeleri bitinceye kadar buna tabi değildir.” Şu anda mevcut redevans sözleşmeleri de bu yeni çıkan kanuna tabi. Genel Müdürlük de bunu doğru algılamış, süresi içerisinde de zamanında da müracaat etmiş efendim. Şimdi, hemen 18/2’deki kanundan hemen sonra 16/6/2015’te yazmış Enerji Bakanlığına, dolayısıyla Maden İşleri Genel Müdürlüğüne.

Efendim, Sayın Genel Müdürümüzün ifade ettiği veya ifade etmediği Enerji Bakanlığıyla yapılan yazışmaların bütün hepsini inceledik, hiçbir yazının ilgisine bu yazımız girmemiş. Ne Genel Müdürlük Enerji Bakanlığına tekrar yazı yazarken “Ben böyle bir yazı yazmıştım, buna niye cevap vermediniz?” diye sormuş ne de Enerji Bakanlığı cevap verirken bu yazıyı ilgi tutarak bir cevap vermiş. Sonra Genel Müdürlüğümüz benzer mahiyette taleplerini 2018’in ikinci ayında tekrar Enerji Bakanlığına iletmış. Enerji Bakanlığından gelen yazılarda da “Dilekçe ekinde sunulan redevans sözleşmelerine ilişkin Bakanlık izin işlemleri devam etmektedir.” diyor. Yani biz yazdığımız yazı ve bu yazıyla birleştirdiğimiz zaman şu anda bu yazımıza olumlu veya olumsuz bir cevap verilmemiş yani redevans izni Bakanlık tarafından verilmemiş ama Genel Müdürümüzün söylemelerinden de anlıyoruz ki işletmecilik de devam ediyor. Efendim, Genel Müdürümüzün ifade ettiği işletme izin ruhsatı ayrı bir şey yani o sahada işletmecilik yapılıp yapılmamasıyla ilgili bir şey ama redevans sözleşmesi madenin sahibi ile işleticisi arasında bu işleme ilişkin bir şey. Dolayısıyla, kanun gereği başvuru zamanında yapılmış olmasına rağmen -keşke Genel Müdürlük, MİGEM burada olmuş olsa da cevap etseydi- şu ana kadar bir cevap verilememiş yani bu iki sahada redevans sözleşmesi izni verilmeden işlemler devam ediyor görünüyor.

Genel Müdürümüzün söylediklerinin hepsine katılıyoruz. Bu sorunun bir an önce çözülmesi, bu sahanın izinli olarak... Efendim, Allah esirgesin, herhangi bir kazai durum olduğu zaman ne ekonomi ne bu söylediğiniz kâr hesapları bizi kurtarmaz. Bir kanun var ortada, kanunun gereklerinin yerine getirilmesi lazım.

BAŞKAN – Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şöyle bir şey sorayım o zaman: 2001’de devraldılar, sözleşme devam ediyor. Ne yapıyorlar? O şirket cevher bitene kadar, maden bitene kadar orada işletme hakkına sahip, değil mi? Verilmiş. Redevans sözleşmesine birim fiyat tespit ediliyor. İşte devlet ne kadar alacak, işleten şirkete ne kadar kalacak, sözleşme de bu. Şimdi, burada bir tezat var. Orada Bakanlar Kurulu, MİGEM, Enerji Bakanlığı bakan yetkisi isteniyor redevans sözleşmesi için, öbür tarafta da “Cevher bitene kadar işlet.” demişsin adama, sözleşme yapmışsın bir taraftan da. Niye beklesin adam? Zaten almış, o izin verilmiş kafadan. Ancak yıldan yıla redevans sözleşmesini yenileyecek yani enflasyona göre, maliyetlerin durumuna göre yenileyecek. Burada, her sene o zaman redevans için niçin bakan yetkisi? Ancak fiyat birimini onaylama konusunda, herhâlde fiyatı onaylama konusunda bakana bir yetki verilmiş. Hem “Sözleşmeyi yenileyin.” diyoruz, öbür taraftan da adam almış, sözleşme yapmış “Cevher bitene kadar.” demiş.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu bizi bayağı yoracak, bir nefes almamız lazım, bayağı bunaldık. Terlettiniz bizi burada, Sayıştay ile çok Değerli Genel Müdürüm de terledi, siz de terlettiniz bizi biraz. Anlamaya çalışıyoruz olayları.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.22****BAŞKAN: Uğur AYDEMİR (Manisa)****BAŞKAN VEKİLİ: Ertuğrul SOYSAL (Yozgat)****SÖZCÜ: Tamer DAĞLI (Adana)****KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2 no.lu öneri üzerinde görüşmelerimiz devam ediyordu. Şimdi kaldığımız yerden devam ediyoruz.

1 no.lu önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 no.lu öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2: “Holdingin özelleştirme sürecinde olması, redevans işletmeciliği ve ruhsat hakları konusunda Kurumda tecrübeye sahip personel yetersizliği ve yerinde denetim eksikliği nedeniyle redevans sözleşmelerinin yürütülmesinde firma ve yetkili mercilerle yaşanan sorunlar göz önünde bulundurularak Attepe maden sahasındaki rezerv tükeninceye kadar redevans usulüyle işletilmesi Demir Çelik İşletmeleri döneminde imzalanmış protokol gereğince zorunlu olmakla birlikte, böylesi bir zorunluluğu olmayan Karakuz maden sahasının hâlen yürürlükte olan redevans sözleşmesi hitamında uzun süreli işletme hakkı devri şeklinde özelleştirilmesi konusunda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması.”

BAŞKAN – Cevap için, buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİFA TURAN – Cevabı arz ediyorum:

“Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 25/1/2017 tarih 74 sayılı Olur’uyla sahanın uzun süreli işletme hakkı devri yöntemiyle özelleştirilmesine yönelik olarak ADÜAŞ nezdinde çalışmalara başlandığını bildirmiştir.”

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

2 ile 1 hemen hemen aynı öneri.

İzlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 no.lu öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 3: “Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.”

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİFA TURAN – “Sayıştay Başkanlığının önerileri doğrultusunda işlem yapılacaktır.”

Arz ederim.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli üyelerimiz, şimdi diğer öneri ve tavsiyelerden görüşülmesini talep ettiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Sayın Genel Müdürüm, sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi geneli üzerinde görüşmeyi açıyorum.

Sayın Akar, söz talebiniz var, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bildiğimiz gibi bu kurum bir stok kurum, yaklaşık 14 tane işletme var, farklı farklı iş kollarında iş yapan 14 tane işletme. İşte, madencilik var, limancılık var, arazi, gayrimenkul var, bunun dışında da işler var ama özellikle madencilik alanına baktığımız zaman, yine önce tartıştığımız bir konu vardı, ADÜAŞ tarafından arsanın satımı vardı. Burada son öneride, madencilğin de ADÜAŞ'a devredilerek işlem yapılacağı konusunda bir bilgi var, o da doğru değil. Eğer bir kurum var, bu kurumun da genel müdürü ve yönetim kurulu varsa ve bu kurum kendine ait mülkse -öyle devrettiniz, böyle devrettiniz- bir defa o sorumluluğu o kuruma vermeniz gerekiyor, başka bir kurum üzerinden bunu yürütmek doğru değil, bu tespiti yapmak lazım.

İki: Özelleştirme İdaresinin özelleştirme kapsamına aldığı bütün kurumlar çökmüş yani bakım anlamında işletmeler çökmüş, maliyetleri artmış, istihdam azalmış yani kurumlar neredeyse şey hâline döndürülmüş, hurda mezat satılacak hâle döndürülmüş. Tamam, madenler belki işliyor ama diğerlerine baktığımızda, Özelleştirme İdaresi tarafından el konulan veya kapsama alınan bütün kuruluşlar bu şekilde değerlendirilebilir; en bariz örneği de şeker fabrikaları aslında. 14 tane şeker fabrikasını satıyorlar, satma gerekçesi zarar ediyor diye çünkü... Aslında zarar etmiyor, onu da açıklarım ama şöyle bir durum da var: 25 tane şeker fabrikası var, 4 tanesi duruyor. 4 tanesini çıktığınız zaman şeker fabrikaları kâr ediyor. 4 tanesinin personel maliyetleri, bakım maliyetleri içine girdiği zaman şeker fabrikaları zarar ediyor. Tamam, 4 taneyi çalıştırmıyorsan 4 taneyi satabilirsin belki; o da doğru değil ama satabilirsin, diğerleri zaten kâr ediyor. Ama bu arada başka bir şey daha var: 1 liralık yatırım yapılmıyor şeker fabrikalarına çünkü şeker üretimi yapılırken korozyonlanma var ve sürekli bakım yapılması gereken nitelikte, buna rağmen yapılmıyor. Şimdi, böyle olunca fabrikalar hem istihdam sağlar böyle. Teknik personel ihtiyacı olan işçi için izin verilmiyor Özelleştirme İdaresi tarafından. Biraz evvel Genel Müdürün dediği gibi, her adımı, attığı adımı Özelleştirmeye sormak zorunda. Arsayı kiraya verecek soracak, satacak, devretmiş ona, yetki vermiş ona, Özelleştirme İdaresine soracak. Özelleştirme İdaresi onay verecek, Özelleştirme İdaresi onu yapacak, bunu yapacak. Bütün ne kadar kangren olmuş konu varsa başında Özelleştirme İdaresi var. Bu kuruma bu amaçla devredilmişse bırakın, yetkiyi verin. Özelleştirme İdaresi artık devretmiştir ve satacaktır, bu kurum o amaçla aşağı verilmiştir. Bırakın, kurum işini yapsın. Onun yapmasına da izin vermiyorlar kurumun işini. Özelleştirmeye soruyoruz. Bazen farklı kurumlarda da çıkıyor, belki burada örneği yok. Bir soru soruyor, Özelleştirme iki sene cevap vermiyor. "İstihdamda problemim var." diyor, Özelleştirme cevap vermiyor. İşte "Satalım." diyor, Özelleştirme cevap vermiyor. Böyle garip bir durumla karşı karşıyayız. Onun için de bu kurumların böyle haraç mezat satılmaması için... Bunların hepsi devletin malı mülkü, vergilerle yapılmış, insanların emekleri var üzerinde; tarihsel gerçekler, gerekçeler var üzerinde, birçok şey var, sosyal şeyler var illerde. Yani şeker fabrikası dediğin zaman, 1937'de Burdur'da bir şeker fabrikası yapılmış, ondan sonra fabrika yapılmamış orada hiç. Ereğli Demir Çelik yapılmış, Karabük Demir Çelik -KARDEMİR o değil mi?- 1937 yılında yapılmış, ondan sonra Karabük'e bir tane fabrika yapılmamış, bir tane devlet de yapmamış, özel sektör de yapmamış, o boyutta. Yani onların sosyal statüleri de var, orada istihdamı artırıyor, ticaret hacmini artırıyor, insanların ekmek yemesini

sağlıyor, ticaret genişliyor; birçok neden sayılabilir ama bu Özelleştirme İdaresi ne hikmetse bu devlete düşman ya, bu devlete düşman. Onun için de bir an evvel bu Özelleştirme İdaresinden kurtulup eğer özelleştirecekseniz de ilgili kurum TKİ maden sahasının özelleştirilmesini bırakın, TKİ özelleştirsin.

BAŞKAN – Düşman kim? Vatan haini mi Sayın Sayın Akar?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Vallahi öyle ya. “Vatan haini.” demiyorum, “Düşman.” diyorum. Hakikaten ya, yedi yıldır buradayım, bu Özelleştirme İdaresini geçemedik biz. Hiçbir işe de çözüm üretmiyor.

BAŞKAN – Devletin kurumları devlete düşman olmaz. Eleştirebilirsiniz ama “Düşman.” ağır kaçtı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kişisel olarak söylemiyorum. Peki, ağır kaçtı diyelim.

BAŞKAN – Acımasız diyelim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Acımasız... Acımasız... Acımasız... Öyle diyelim, peki.

Buna bir çözüm bulmak lazım arkadaşlar. Burada KİT’lerin hâlini görüyoruz, özellikle Özelleştirmeye de verilen KİT’lerin hâlini görüyoruz. Bunun siyasi ayağı sizlersiniz. İktidar partisisiniz, bu konuda zorlayacaksınız. Ya çıkarsınlar elden bu kurumları bir an evvel haraç mezat satmamak için ya da ne yapmak lazım? Bir an evvel çözüm bulmak lazım.

İkincisi: Bir soru sorayım da eğer cevap verebilerseniz verin, vermezseniz de daha sonra yazılı verirsiniz. Şu ana kadar Sümer Holdinge kaç marka değeri olan işletme veya kaç marka devredildi? Örneğin, Hereke halısı gibi kaç marka devredildi? Devredildiğindeki marka değeri neydi, şu andaki marka değeri nedir? Hepsini soruyorum, kaç tane var? Size devredildiğinde marka değeri neydi, şimdi nerede? Göreceksiniz ki marka değerleri bitirilmiş. Onun için bir an evvel bu işi çözmemiz lazım. Verin yetkiyi kuruma, madem devrediyorsunuz yapsın bütün işini. Eğer işi doğru yapmıyorsa soralım hesabını değil mi? Bir usulsüzlük varsa, yanlışlık varsa, devleti zarara uğratma varsa hesabını soralım. Yahu, genel müdür arsayı kiraya verecek veya ihale açacak, Özelleştirme İdaresine sor; satacak, Özelleştirme İdaresine sor; sattı, onay alacak. Niye onaylıyorsun? Eğer usulsüzlük varsa onu denetle, yıl sonunda denetle, Sayıştay denetimini yapıyor zaten orada. Onun için, bir an evvel bu işin çözülmesi lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akar.

Emre Bey, buyurun.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, az önce konuşmuştuk, Sayıştayın da bu konudaki tespitini de dinlemiştik ki bence dikkate alınması gereken ve değerlendirilmesi gereken bir tespitti. Konu, Samsun’daki arazinin satışıyla alakalı başlayan konu. Aslında bugün “depo KİT” olarak adlandırdığımız Sümerin ve aynı kapsamda ADÜAŞ’ın varlığını bir noktada -neden böyle KİT’lere ihtiyaç var- sorgulamamıza neden oldu ve daha sonra Sayıştaydan gelen açıklamada şöyle denildi: “ADÜAŞ’ın kuruluş amacı ile bugün faaliyette bulunma amacı arasında bir aykırılık var. Dolayısıyla, 2 tane KİT’e bu kapsamda çok fazla ihtiyaç yok. ADÜAŞ ölü doğduğu için bunun değerlendirilmesi gerekir.” şeklinde bir öneride bulundu. Ben bu kapsamda bir genel değerlendirmeye bunu belirtmek istiyorum.

Gerçekten, bir kurumun faaliyetlerini denetlemek, KİT’in faaliyetlerini denetlemek bakımından bu karşılaştığımız örnek güzel bir örnek ve -denetlemeyi olumsuz noktada etkileyecek- objektif kriterden ve kamunun her türlü hareketinde aradığımız “kamuya yararlılık” ilkesinden biraz aykırı düştüğümüzü gösteriyor. Bu bağlamda ADÜAŞ’ın varlığını gerçekten sorgulamamız lazım Komisyon olarak ve bu konuda da çalışmalar yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Daha sonra, Haydar Bey'in söylediği konu önemli bir konu. Şimdi, görüyoruz, örneklerinde de görüyoruz, bir KİT var, bu KİT özelleştirme kapsamına alınıyor; özelleştirme kapsamına alındıktan sonra, uygulamada gördüğümüz üzere, o atıl bir duruma geliyor. Yani “Biz bunu nasıl olsa satacağız, biz bunu nasıl olsa elden çıkaracağız, e, biz buna yatırım yapmayalım.” Bununla ilgili gelir getirici çalışmalar biraz daha yavaşlıyor ve sonuçta bu, devletin bir mal varlığı ve halkın mal varlığı. Şimdi, devletin bununla ilgili geliri düşüyor, e, bizim milli servetimiz. Daha da önemlisi, Özelleştirme İdaresinin varlığı, özelleştirmenin daha yüksek bedellerle gerçekleşmesini sağlamak ve buradan devletin kasasına biraz daha para girmesini sağlamak ama Özelleştirme İdaresine kurum devrediliyor, devredildikten sonra atıl durumda kalması sebebiyle değeri düşüyor. Şimdi, o zaman, bu kurumun varlığı neden var?

Şimdi, mesela örnek çok doğru bir örnek, bugün şeker fabrikaları, gündemde olduğu için bundan da biraz bahsedeyim. Mesela benim bölgeye yakın Kırklareli ilinin...

BAŞKAN – Emre Bey...

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Kısaca özetleyeceğim Başkanım, uzatmayacağım çok.

BAŞKAN – Emre Bey tabii ki de. Gündemimiz bir defa, özelleştirmeyi eleştirmek değil; iki, şeker fabrikası gündemimizde yok.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Anladım.

BAŞKAN – Üçüncüsü, arkadaşlarımızın birçoğu da yemek yemedi.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Şimdi bu bir mobbing oldu, manevi baskı oldu gerçekten üzerimde. Mobbing uygulanıyor şu an Komisyon Başkanı tarafından.

Sayın Başkanım, şunu söylemek istiyorum ben: Şimdi, buradaki durum, ben şeker fabrikalarından örnek verirken şunu söyleyeceğim: Mesela benim ilime komşu il Kırklareli'nin Alpüllü Şeker Fabrikası. Bu, Türkiye'de ilk kurulan şeker fabrikası, senelerdir çalışmıyor, üretim yapmıyor ama işçileri var, işçilerine maaş ödeniyor. Fabrika üretim yapmadığı için, normal incelemesine bakıldığı zaman “Zarar ediyor bu.” diyor. Neden? Özelleştirme kapsamına alınmış. Şimdi, bu kadar zamandır çalışmayıp bir de işçisine maaş ödediği zaman, bu, devletin servetinden gidiyor, hazineye gidiyor. Şimdi, bizim şunu sorgulamamız lazım: Özelleştirme İdaresinin çalışmaları bizim kamu menfaatini baz aldığımız zaman bu halkın, bu devletin menfaatine mi, değil mi? Sorduğu konu şu: Bir şeyin marka değeri... Ya, bunu satmak istiyoruz, satmak istediğimizde -amacımız- ne kadar yükseğe satarsak o kadar başarılı bu kurum. Ama devredilen, marka değeri düşmüş, satılmak istenen kurumun değeri düşmüş.

Şimdi, dolayısıyla, bizim Komisyon olarak bunları değerlendirmemiz lazım. Bu bir Hükümet politikası olabilir ama hükümetler de faaliyetlerinde halkın menfaatini, hazinenin menfaatini de korumak zorundadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, milletvekillerimizin görüşlerini, sorularını dinlediniz. Cevaplamak istediğiniz varsa hemen kısaca cevaplayalım, yoksa yazılı olarak da cevaplarınızı bize on beş gün içerisinde gönderirsiniz, biz de arkadaşlarımıza iletiriz.

Buyurun.

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN – Hemen cevaplayabiliriz, hazırız.

Patent Enstitüsüne tescilli 26 markamız var, uluslararası tescile tabi 2 markamız var, coğrafi işaretlerle ilgili de 24 tane coğrafi işaret tescilimiz var. Coğrafi işaretlerle ilgili, Özelleştirmeye çalışmalarımız sürüyor, onları başka şeylere devredeceğiz, parasal bir geliri yok. Markayla ilgili de çalışmalarımız devam ediyor, “Nasıl bir gelir elde edebiliriz?”in üzerinde mücadele ediyoruz. Bununla ilgili de hem fikrî, sınai mülkiyet hakları kanunu üzerinde çalışıyoruz hem de Patent Enstitüsüyle gerekli görüşmelerimizi yürütüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Markalarla ilgili bir değer tespitiniz var mı 2017 yılı itibarıyla?

SÜMER HOLDİNG A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞÜKRÜ DOĞAN –Sayın Vekilim, şöyle: Bunlarla ilgili gerekli yani markanın nasıl değerlendirileceği hususundaki çalışmalarımız devam ediyor. Takdir edersiniz ki bir markayı -özür dilerim- 1 liraya satarsak yarın tepemize binerler, 10 liraya satarsak “Niye 10 liraya sattın?” derler. Dolayısıyla, markanın değerlendirme yöntemleri üzerinde çalışmalarımız henüz tamamlanmadı. Tamamlandığı zaman paraya tahvil etmek için çalışacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sümer Holding Anonim Şirketinin 2015 ve 2016 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşlerinize sunacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Sümer Holding Anonim Şirketinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 23/3/2016 tarih ve 2016/ÖİB-K-22 sayılı Kararı’yla kabul edilen 2015 yılı bilançosu ve 5.165.714,95 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Sümer Holding Anonim Şirketinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 4/5/2017 tarih ve 2017/ÖİB-K-44 sayılı Kararı’yla kabul edilen 2016 yılı bilançosu ve 373.680,90 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

Sümer Holding Anonim Şirketinin 2015 ve 2016 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 14.38

